

Załącznik do Uchwały Zebrania Wiejskiego
Nr 1/2009 z dnia 9 lipca 2009 roku

Załącznik do Uchwały Rady Gminy
Nr XXIV/148/09 z dnia 10 lipca 2009 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GŁADYSZE na lata 2008 - 2015

GMINA WILCZĘTA

Gładysze, lipiec 2009 rok

1. Wprowadzenie.....	4
2. Komplementarność kierunków rozwoju miejscowości z celami strategicznymi gminy, powiatu i województwa.....	5
3. Szczegółowa analiza zasobów miejscowości.....	6
3.1. Gładysze na kartach historii.....	6
3.2. Położenie i wygląd miejscowości.....	13
3.3. Funkcje, jakie pełni miejscowość.....	15
3.4. Charakterystyka mieszkańców.....	16
3.4.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia.....	16
3.4.2. Przyrost rzeczywisty.....	16
3.4.3. Struktura wiekowa i płciowa ludności.....	16
3.4.4. Struktura zatrudnienia, bezrobocie i problemy społeczne.....	17
3.4.5. Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia.....	18
3.4.6. Działalność sportowa na obszarze miejscowości.....	20
3.4.7. Działalności organizacji pozarządowych.....	23
3.4.8. Cykliczne działania i ważniejsze imprezy organizowane przy współudziale społeczności wiejskiej.....	23
3.4.9. Formy kultywowania tradycji	23
3.5. Dostęp mieszkańców do usług z zakresu ochrony zdrowia.....	23
3.6. Bezpieczeństwo publiczne.....	24
3.7. Edukacja.....	24
3.8. Stan otoczenia środowiska naturalnego.....	24
3.8.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	24
3.8.2. Warunki klimatyczne.....	25
3.8.3. Gleby.....	26
3.8.4. Surowce mineralne.....	26
3.8.5. Wody powierzchniowe.....	26
3.8.6. Charakterystyka flory i fauny.....	27
3.9. Sfera gospodarcza.....	28
3.9.1. Rolnictwo i rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	28
3.9.2. Przemysł, usługi, handel.....	29
3.9.3. Rynek pracy.....	30
3.9.4. Turystyka.....	30

3.10. Infrastruktura techniczna.....	30
3.10.1 Zasoby i warunki mieszkaniowe.....	30
3.10.2. Sieć drogowa i dostępność komunikacyjna.....	30
3.10.3. Sieć kanalizacyjna i wodociągowa.....	31
3.10.4. Gospodarka odpadami.....	31
3.10.5. Gazownictwo i ciepłownictwo.....	31
3.10.6. Elektroenergetyka i łączność.....	32
4. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Gładysze.....	33
5. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (Analiza SWOT).....	35
6. Wizja rozwoju miejscowości.....	37
7. Zestawienie, opis priorytetów, celów, programów.....	38
8. Społeczna analiza zapotrzebowania.....	40
9. Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem.....	47
9. Karty zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości.....	49
10. Sposób monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	60
Wykaz rycin i tabel.....	61

1. Wprowadzenie

Odnowa wsi stanowi proces, którego celem jest poprawa warunków życia i zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców miejscowości. Istotą procesu jest uchwycenie odmienności miejscowości w oparciu o walory dziedzictwa kulturowego, zarówno w aspekcie materialnym, jak i niematerialnym. Doświadczenia krajów Unii Europejskiej, a od kilku lat również polskie dowodzą, że w wyniku realizacji przedsięwzięć ukierunkowanych na odnowę wsi poprawia się standard życia i pracy, a poprzez rozwój infrastruktury, waloryzację krajobrazu i architektury wzrasta atrakcyjność inwestycyjna miejscowości.

Wachlarz przedsięwzięć możliwych do przeprowadzenia, a przyczyniających się do odnowy wsi jest bardzo szeroki. Elementem spajającym wszystkie te działania jest konieczność włączenia mieszkańców w nurt planowania rozwoju. Oznacza to, że wszelkie podejmowane działania mają uwzględniać potrzeby wyrażane przez mieszkańców, a debata lokalna na temat kierunków rozwoju ma być zrealizowana na poziomie miejscowości. Włączenie mieszkańców w proces współdecydowania o kierunkach rozwoju przełamuje stereotyp planowania wyłącznie poprzez władze gminne, pobudzając jednocześnie całą społeczność lokalną do bardziej aktywnej pracy na rzecz miejscowości.

Wszechstronna współpraca i partnerskie podejście wszystkich podmiotów zaangażowanych w odnowę wsi, jest ważnym czynnikiem decydującym o sukcesie podejmowanych działań.

Plan Odnowy Miejscowości Gładysze zawiera priorytety i zadania na lata 2008 - 2015, które sami mieszkańcy uznali za ważne dla swojej miejscowości, a których realizacja przyczyni się do pokonania barier i problemów tu występujących.

Podstawową część dokumentu stanowi opis zasobów miejscowości, tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Przeprowadzona analiza metodą SWOT pozwoliła wyznaczyć konkretną wizję rozwoju miejscowości. Na tej podstawie wyznaczono priorytety oraz konkretne działania do realizacji. Dokument jest w pełni komplementarny z dokumentami strategicznymi szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego.

Plan Odnowy Miejscowości Gładysze stanowił będzie załącznik do projektów zgłaszanych w celu uzyskania pomocy finansowej w ramach Działania „Odnowa i Rozwój Wsi”, III Osi priorytetowej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (PROW).

W ramach zaplanowanych celów i priorytetów rozwojowych, w okresie najbliższych siedmiu lat, które obejmuje Plan Odnowy Miejscowości podejmowane będą zarówno działania inwestycyjne, jak i inne o charakterze szkoleniowym.

2. Komplementarność kierunków rozwoju miejscowości z celami strategicznymi gminy, powiatu i województwa

Plan Odnowy Miejscowości Gładysze opracowany został zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Dz. U. Nr 38, poz. 220.

Plan Odnowy Miejscowości Gładysze został zatwierdzony Uchwałą nr 01/2009 Zebrania Wiejskiego w Gładyszach z dnia 9 lipca 2009 roku w sprawie "przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Gładysze"

Plan Odnowy Miejscowości Gładysze został zatwierdzony Uchwałą XXIV/148/09 Rady Gminy w Wilczętach z dnia 10 lipca 2009 r. w sprawie "przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Gładysze"

Plan Rozwoju Miejscowości Gładysze zawiera cele, priorytety, działania oraz poszczególne zadania, które są komplementarne i wpisują się w kierunku rozwoju Gminy Wilczęta opisane w następujących dokumentach strategicznych:

- Programem Rozwoju Gminy Wilczęta na lata 2004 – 2006 przyjętym Uchwałą Rady Gminy Nr XIII/84/04 z dnia 23.06.2004 roku ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXV/173/05 z dnia 13.12.2005 roku.

Plan Odnowy Miejscowości Gładysze jest również zgodny z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym:

- Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Braniewskiego, przyjętą Uchwałą Nr XVI/90/03 Rady Powiatu Braniewskiego z dnia 29.12.2003 roku,
- Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020, przyjętą Uchwałą Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko -Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.

Jean de Bodt na skutek edyktów nantejskich udał się w 1685 r. do Holandii, gdzie pracował dla dynastii orańskiej, a następnie do Berlina. Christoph zu Dohna postanowił zamówić u niego projekt nowego pałacu. Początkowo rozpoczęto budowę na wzgórzu koło Kwitajn, w

Ryc. 3 - Carl Florus zu Dohna. Obraz z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie

pobliżu Dobrego, jednakże podwójne uderzenie pioruna w fundamenty spowodowało przeniesienie budowy do Gładysz. Był to pierwszy z wielu wybudowanych przez architekta J. de Bodt pałaców, później był on także projektantem pałaców m.in. w Karwinach i Kamieńcu (k. Susza). Pałac w Gładyszach powstał w latach 1701-1704. Był jednym z pierwszych i najmniejszych z tych pałaców, jednakże zachwycający harmonią proporcji i zwartą formą. Nadzór nad budową i wystrojem wewnątrz sprawował Johann Caspar Hindersin (1677 - 1738), który zajmował się budową u kuzyna

Christopha Dohna w Markowie (Reichertswalde), a następnie przeprowadził rozbudowę Słobit, należących do brata Christopha, Alexandra. Szczególny przepych pałacu w Gładyszach, który został wybudowany w stylu baroku holenderskiego polegał na tym, że miał on oryginalne i zachowane w nienaruszonym stanie wyposażenie. Przede wszystkim wiszące na ścianach obrazy, tkane dywany, plafony, sztukaterie i kominki. Nad klatką schodową sklepiła się mała kopuła przedstawiająca wygwieżdżone niebo. Wiele dekoracji wewnętrznych wykonał plastycznie uzdolniony Carl Florus zu Dohna (1693-1765). Inwentarz, uzupełniony przed wojną przez meble i portrety był bardzo cenny. Bezcenne były tu portrety holenderskie, meble i srebra. Zbiory te uzupełniało bogate archiwum i biblioteka. Na północny wschód od pałacu powstał „Dwór Służby”. Należały do niego położone od wschodu dwukondygnacyjne zabudowania budynku kuchni. Dalej, na północny - zachód, z obu stron Stawu Pałacowego, leżały dwa bliźniacze - parterowe budynekczki „kawalerskie”. Za dwukondygnacyjną kuchnią leżała jeszcze spiżarnia i dalej na południowy zachód wzniesiono później domek myśliwego lub leśnika. Północno-zachodnią stronę budynku głównego uzupełniała zwieńczona wieżyczką stajnia (Marstall) koni powozowych, zamykająca pełen wyrazu zespół. By dojść na dziedziniec dworski i do domu inspektora trzeba było przejść właśnie przez tę stajnię, a przy okazji zobaczyć piękne konie jeździeckie i powozowe stojące w boksach.

W 1858 r. dobudowano do pałacu niewielkie skrzydło, które pomieściło głównie oranżerię, latem była tu jadalnia, a zimą przechowywano m.in. parkowe drzewka cytrusowe. Oranżerię połączono łącznikiem z pałacem i w ten sposób zachwiano niestety jego pierwotnymi proporcjami. Wspomniany łącznik, nazwany później „Żółtą Salą”, ozdobiły liczne obrazy

rodzinne, niektóre z nich znacznej wartości (część tych obrazów znajduje się obecnie w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie oraz w dawnym „zameczku Dohnów” w Morażu).

W XIX w. odnowiono pałac. Barokowy park przypałacowy urządzono wg. starych, mieszczańskich wzorów. W 1800 roku Carl Ludwig zu Dohna - Schlodien przebudował park w stylu krajobrazowym, przy czym podstawowe jego barokowe elementy zostały zachowane. Także „chiński „pawilon herbaciany” i mały oberlandzki domek podcieniowy dla dzieci, gdzie ryglowy podcień wsparty był na czterech słupach.

Urszula hr. zu Dohna w swej książce na temat parków i ogrodów w Prusach Wschodnich, pisze m.in.: "... w Gładyszach, na nasypie ziemnym, Carl Ludwig Alexander zu Dohna wybudował pełen wdzięku chiński domek - herbaciarnię (czworoboczne wnętrze herbaciarni miało na każdej z czterech ścian opuszczane okna i otwierające się z zewnątrz drzwi. Mała, zawieszona u sufitu róża wiatrów poruszała się w przeciągach z górnych małych okienek". Nikt nie miał pojęcia jakiemu celowi służyło małe, ciemne pomieszczenie tuż pod pokojem herbaciarni, do którego prowadziły krótkie schody. Właściwe pomieszczenie piwniczne było dopiero pod nim i nie miało żadnego połączenia z tym małym schowkiem. Ta

Ryc. 4 - Pałac w Gładyszach. Fotografia z początku XIX wieku.

dostępna tylko z zewnątrz piwnica wcale nie była lodownią, jak można było przypuszczać, a raczej służyła do przechowywania zimą jarzyn. U dachu pawilony herbaciarni były zawieszane wokół liczne dzwoneczki, które przy najłżejszym podmuchu wiatru osobiwie podzwaniały.

Latem w parku odbywały się festyny, które miały miejsce na łączce pod lasem, otoczonej przez wiekowe dęby. Do tańców rozkładano tam drewnianą podłogę. Tu obchodzono Dzień Dziecka, dożynki, święto straży pożarnej, święto towarzystwa strzeleckiego i inne. W parku organizowano także liczne spotkania, zwłaszcza organizacji kobiecych i przy tej okazji można było zwiedzać pałac,

Ryc. 5 - Pałac w Gładyszach. Rycina z roku 1830. Mostek na pierwszym planie nigdy nie istniał. Umieściła go tam wyobraźnia artysty.

którego wejścia od strony ogrodowej były otwarte. Szczególne wrażenie robiła na zwiedzających sala rodowa, gdzie na ścianach wisiały cenne obrazy przodków Dohnów. Pokazywano także łóżko z baldachimem, na którym spała królowa Prus -Luiza, w czasie ucieczki do Kłajpedy w 1806 roku. Założenie pałacowo-parkowe łączy się z kompleksem leśnym - Las Spędy (Spander Wald), a przepływający tu strumyk zasila wspomniane stawy i znajduje swe ujście w Pasłęce.

W roku 1803 w Gładyszach żyło 333 mieszkańców, a w 1875 r. 158 mieszkańców (a w samym majątku ziemskim 356 mieszkańców). Pod koniec XVII i na początku XIX w. właścicielem Gładysz i pobliskich Ławek był Karol zu Dohna-Schlodien (1758-1838), dobry gospodarz, szanujący poddanych, a przede wszystkim filantrop, pokładający wiele wysiłku materialnego m.in. w rozbudowę szkolnictwa w zarządzanych dobrach. W 1784 r. nabył od swego wujka Konrada v. Finckenstein majątek w Rudzienicach (Raudnitz) k. Ławy. Tu, z uwagi na pracujących polskich chłopów, nauczył się polskiego oraz przetłumaczył i wydał katechizm luteranski w języku polskim. Równocześnie z Fryderykiem zu Dohna ze Słobit (1741-1810) już w 1802 r., znieśli poddaństwo w swych majątkach, nie zwalniając się jednak z obowiązków ochronnych. W 1807 r. wobec ciężkiej sytuacji chłopów w Gładyszach, zniósł tzw. czynsz łanowy i sprzedał rodzinne srebra i kosztowności, by nieść potrzebującym pomoc.

Szczególnie ciężkim okresem dla rodu Dohnów i miejscowej ludności była okupacja tej części Prus Wschodnich przez wojska francuskie przed i po pokoju w Tylży, a więc w latach 1807-1813. Trzeba podkreślić, że Dohnowie dość szybko włączyli się aktywnie w walkę z wojskami napoleońskimi, w której zginął w wieku 19 lat Karl

Ryc. 6 - Pałac w Gładyszach, widok od strony ogrodu. Fotografia z roku 1830.

Ludwig Alexander zu Dohna. Już 20 stycznia 1807 r. w Gładyszach pojawił się oddział wojsk napoleońskich do zadań specjalnych (Detache-menf) pod dowództwem gen. Rouquette i gen. L'Estocq. Zadanie obrony ważnego mostu na Pasłęce zlecono dowódcy 3 dywizji gen.

Villatte i generałowi dragonów Lahoussaye.

W tym czasie, w Gładyszach, Marszałek Książę Ponte Corvo wybudował prowizoryczne baraki dla żołnierzy. Masy wojska i koni, ciągłe kontrybucje, rabunki i plądrowania, spowodowały powszechne zubożenie ludności, głód oraz epidemię tyfusu i czerwonki. Do tego doszła jeszcze zaraza bydła przywleczona z Niemiec. Choroby te zdziesiątkowały miejscową ludność.

Zaraz za Gładyszami, po lewej stronie w małym lasku (Hofstiick Wald), znajduje się małe wzniesienie schodzące w dół w kierunku doliny Paśłęki, nazywane kiedyś „Bellevue” (Piękny Widok). Rzeczywiście widać stąd nie tylko Gładysze, ale najbliższą okolicę i Las Spędy. Jeszcze na początku XIX w. otoczenie tego miejsca zwano „Winnicą” (Weinberg) bowiem na jego zboczach uprawiano winogrona, porzeczeki i agrest. Mieszkał tu strażnik, który się tym opiekował, a w jego domu, na piętrze, właściciel Gładysz pobudował dla siebie pokój z otwartą werandą, skąd podziwiał piękne widoki. Tu w 1879 r. wybudowano mauzoleum Dohnów z Gładysz, do którego prowadzi aleja z wiekowymi dębami. Mauzoleum jest obszerną budowlą w stylu neogotyckim, z czerwonej cegły, na fundamencie z ciosów kamiennych. Wewnątrz, na środku posadzki znajduje się wejście do wielokomorowej krypty, przykrywanej niegdyś ciężką płytą. W części szczytowej mauzoleum, w małej niszy był prawdopodobnie ołtarzyk. Uwagę zwraca ozdobne sklepienie żebrowe. Do wybudowanego mauzoleum przeniesiono m.in. zmarłą 14.11.1870 r. Urszulę zu Dohna i trumienkę jej wnuczki oraz zmarłą w Berlinie 3.7.1878 r. Annę zu Dohna, które były pochowane pierwotnie w kościele w Wilczętach w krypcie, w której chowano Dohnów w pierwszej połowie XIX w. W mauzoleum został pochowany także Adolf zu Dohna-Schlodien (30.1.1846-6.8.1905), major i szambelan królewski. Dzisiaj ten ciekawy obiekt jest zdewastowany, krypta odsłonięta i służy jako śmietnik. Z części metalowych złodzieje złomu pozostawili tylko mały, metalowy krzyżyk zdobiący wejście.

Przed wojną życie w Gładyszach toczyło się nie tylko wokół pałacu, ale także we wsi, gdzie było 65 zamieszkałych domów, 159 zabudowań w ogóle, żyło 597 mieszkańców, w tym 576 ewangelików i 31 protestantów.

Ryc. 7 - Pałac w Gładyszach. Fotografia z roku 1985 (rok przed pożarem).

Dziewięć pokoleń podejmowało wysiłek wybudowania pałacu i następnie utrzymania go w rodzinie i przekazywania tego dziedzictwa następcom. Obaj ostatni właściciele - bracia Wilhelm-Christoph i Carl-Emanuel polegli w 1944 i 1945 roku odpowiednio w wieku 22 i 17 lat. Ich matka z dwoma córkami uciekły mroźną zimą 21 stycznia 1945 r., częściowo powozem konnym, do Westfalii. Jedna z tych córek była w 1995

r. po raz drugi w Gładyszach razem ze znanym dziennikarzem, publicystą i autorem książek - Klausem Bednarzem. Kręcił on wtedy znany film dokumentalny „Podróż po Prusach Wschodnich”.

W filmie p. Dohna wspomina, że jak była w Gładyszach pierwszy raz w 1974 r., to w oknach pałacu wisiały jeszcze firany. Z końcem wojny nieuszkodzony pałac wpadł w ręce armii sowieckiej, która na jakiś czas urządziła w majątku kołchoz. Na wyposażeniu pałacu były jeszcze niektóre meble, piece, kominki, sztukaterie, rzeźby i malowidła na ścianach. Od strony ogrodowej w dużych, drewnianych donicach, stały ozdobne kwiaty. W stawach parkowych nowi osadnicy wiklinowymi koszami poławiali ryby, głównie liny i karasie.

W 1950 r. pałac został przejęty przez Państwowe Zakłady Zbożowe i eksploatowany jako magazyn. W 1960 r. przejął go miejscowy PGR. Organizowano w nim lokalne uroczystości, dożynki, zabawy taneczne, a teren parku był miejscem festynów. Na skutek braku jakiegokolwiek zabezpieczenia, w latach 1965-1984 postępowała dewastacja obiektu dokonywana przez miejscową ludność. W 1984 roku pałac przejęła prywatna osoba, która zamiast prac zabezpieczających dokonała częściowej rozbiórki obiektu. W końcu, w nocy z 16/17 lipca 1986 r. pałac padł ofiarą pożaru. W międzyczasie rozebrano pięknie wykafelkowaną kuchnię oraz dwa budynki „kawalerskie” Spiżarnia spłonęła jeszcze wcześniej niż pałac. Stajnie runęły i zapadły się.

Obecnie ruiny pałacu w Gładyszach przejęła Polsko-Niemiecka Fundacja Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Warmii. Jej pierwszym zadaniem jest odbudowa dawnego pałacu i założenia parkowego.

Pałacowa legenda

Jak każdy porządny pałac, także gładyski miał swojego ducha. Była to okazjonalnie objawiająca się biała dama. Legenda głosiła, że bezdzietna pani domu chciała przekonać swego męża, aby wbrew postanowieniom ustaw przekazał jej w testamencie Gładysze. Ponieważ mąż nie mógł, ani też nie chciał spełnić jej życzenia, groziła mu i przeklinała go jeszcze w godzinie swej śmierci. Według legendy odebrało to damie spokój grobowy. Przy oprowadzaniu po pałacu nie zapomniano nigdy pokazać portretu zimno spoglądającej późniejszej zjawy z XVIII wieku, z odpowiednio ubarwioną opowieścią celem obudzenia właściwego respektu u gościa. Poza tym poproszono trzech duchownych i za zamaskowanymi drzwiami w bocznej klatce schodowej, która odchodziła od głównej klatki schodowej, wyryto w belce krzyż, który miał wykląć ducha.

Historyczne nazwy miejscowości

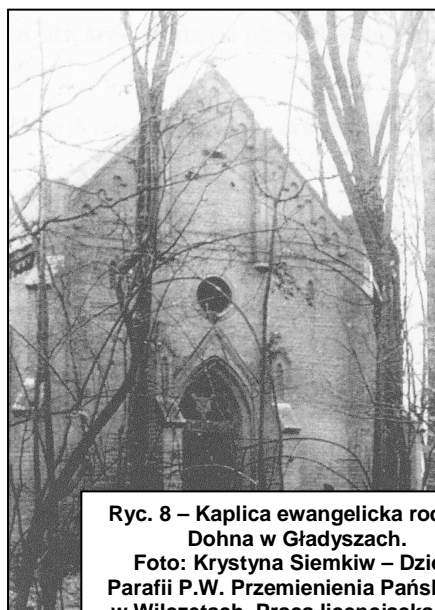
Gładysze, zwane wcześniej „Schklodien”, „Sklodien” oraz „Schlodien”, wywodzą swoją niemiecką nazwę od nazwiska swego dawnego pruskiego właściciela (Sklode). W latach 1945 – 1948 miejscowość nosiła nazwę Szachty. Po roku 1948 wieś otrzymała nazwę Gładysze.

Zabytkowe obiekty sakralne

Z kronik wynika, że niegdyś Gładysze były wsią kościelną. Trudno stwierdzić, czy w czasach krzyżackich we wsi istniał kościół. Walther Hubatsch podaje, że w Gładyszach istniał dzwon z 1566 roku. Jest natomiast rzeczą pewną, że od I połowy XVII w miejscowości istniał kościół, w którym reformowani od 1643 roku organizowali nabożeństwa.

Do czasów dzisiejszych zachowały fragmenty kaplicy ewangelickiej, należącej do rodu zu Dohna. Mury tej kaplicy znajdują się w pobliskim parku.

Cmentarze, miejsca ostatniego spoczynku zaliczane są również do obiektów sakralnych. W Gładyszach znajduje się cmentarz rodowy zu Dohna.

Ryc. 8 – Kaplica ewangelicka rodu zu Dohna w Gładyszach.
Foto: Krystyna Siemkiw – Dzieje Parafii P.W. Przemienienia Pańskiego w Wilczętach. Praca licencjacka KUL Warszawa 2001 rok.

Ryc. 9 – Gładysze - cmentarz rodowy zu Dohna-Schlodien. Obelisk znajdujący się obok kaplicy rodowej, na którym umieszczony jest napis; „Tu spoczywa w Bogu rodzina Burgrabiów i hrabiów zu Dohna-Schlodien.”
Foto: Krystyna Siemkiw – Dzieje Parafii P.W. Przemienienia Pańskiego w Wilczętach. Praca licencjacka KUL Warszawa 2001 rok.

Tabela 1. Obiekty zabytkowe na obszarze miejscowości wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Nazwa obiektu	Numer w rejestrze	Data wpisu
założenia parkowe	140/90	17 stycznia 1990 r.
pałac, kuźnia	G/59	20 marca 1963 r.
stajnia pałacowa	642/69	27 lutego 1968 r.

Tabela 2. Zabytki archeologiczne na obszarze miejscowości.

Nazwa obiektu	Numer w rejestrze	Data wpisu
grodzisko cyplowe	C-178	21 maja 1993 r.

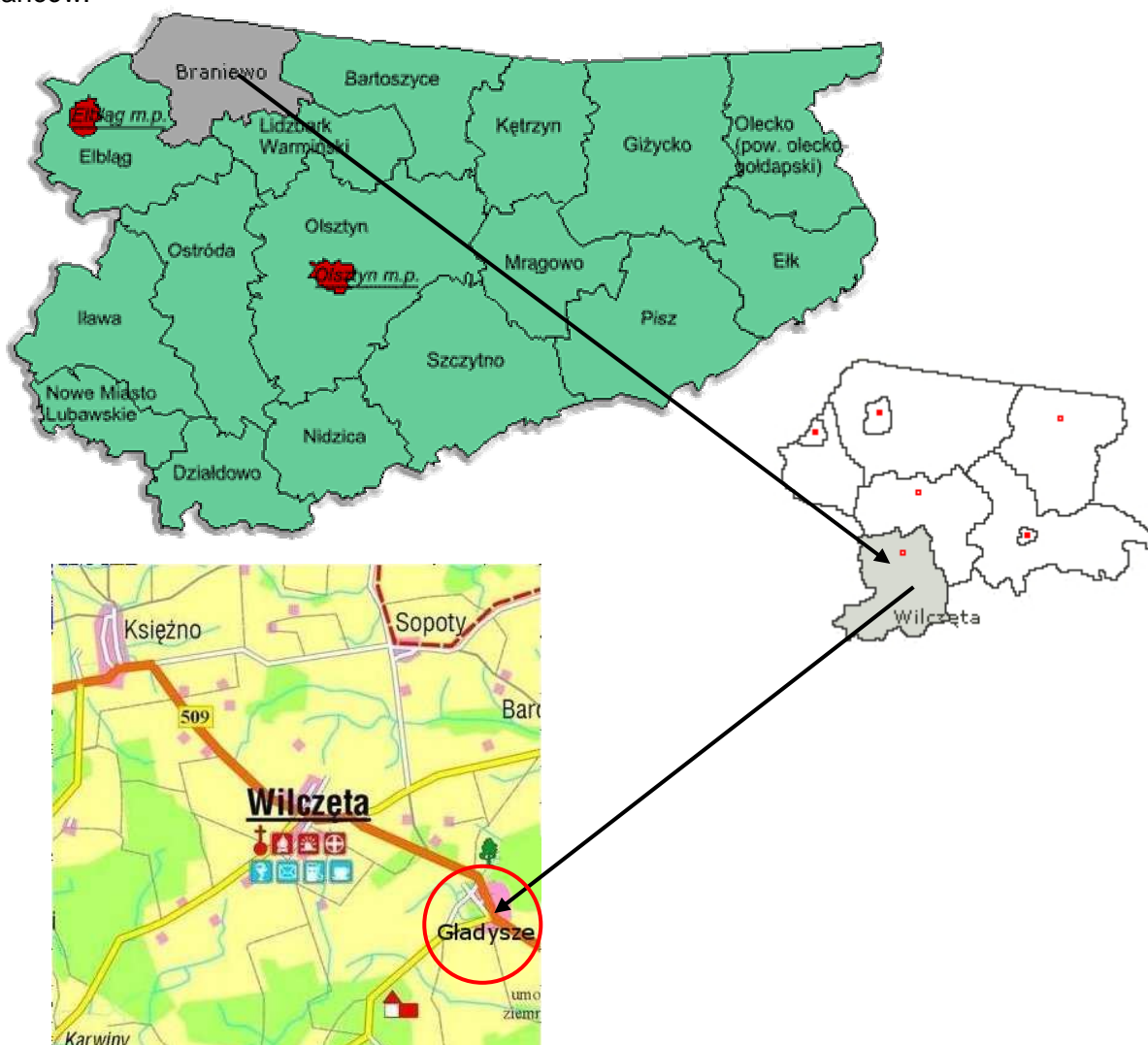
3.2. Położenie i wygląd miejscowości Gładysze

Wieś sołectwa Gładysze, którą zamieszkują 294 osoby, położona jest w gminie Wilczęta w powiecie braniewskim (województwo warmińsko – mazurskie). Miejscowość usytuowana jest w południowo – wschodniej części gminy Wilczęta (w odległości 3,3 km od miejscowości Wilczęta, będącej siedzibą władz gminnych) i graniczy z gminą Orneta (powiat lidzbarski). W latach 1975 – 1998 Gładysze należały administracyjnie do województwa elbląskiego. Geograficznie wieś znajduje się na obszarze Równiny Warmińskiej, ciągnącej się od Mezoregionu Wysoczyzny Elbląskiej, aż po część Pobrzeża Gdańskiego.

Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 509 Elbląg – Młynary - Orneta oraz droga powiatowa nr 1348 N.

Z Ornety - przez Gładysze - do Pasłęku wiedzie trasa rowerowa "Pałace rodu zu Duhna I". Najbliższe ośrodki miejskie: Orneta (17 km), Młynary (15 km), Pasłęk (31 km), Miłakowo (25 km), Pieniężno (23 km). Odległość miejscowości od powiatowego miasta Braniewa wynosi 33 km.

Oprócz Gładysz, do sołectwa należy również miejscowość Janówko licząca 36 mieszkańców.

Miejscowość charakteryzuje rozbitcie obszarowe, z dwiema wyraźnie zaznaczonymi formami wykorzystania. Układ przestrzenny Gładysz oparty jest na głównej osi wyznaczonej przez drogę wojewódzką oraz równoległą do niej drogę powiatową. Przy drogach tych skupiona została cała zabudowa mieszkalna miejscowości.

Centrala części wsi skoncentrowana w otoczeniu dróg wojewódzkiej i powiatowej posiada zabudowę zwartą, z dominacją obiektów przeznaczonych na cele gospodarcze. Południowo – wschodni obszar miejscowości pełni funkcję mieszkalną, z luźną zabudową charakterystyczną dla uspołecznionych gospodarstw rolnych (nieliczne wielorodzinne bloki mieszkalne).

W Gładyszach występują pustostany mieszkalne i opuszczone obiekty po byłych PGR-ach. Walory eksploatacyjne tych budynków są niskie, a ich stan techniczny ulega stopniowemu pogorszeniu.

Kompletnie zdewastowane są obiekty zabytkowe, należące niegdyś do rodu Dohnów. Rewitalizacja obiektów zabytkowych przyczyniłaby się do dynamicznego rozwoju funkcji turystycznej w obrębie miejscowości.

W Gładyszach nie występują instytucje użyteczności publicznej. Usługi dla ludności realizują okoliczne miejscowości, w tym głównie Wilczęta (siedziba władz gminnych) oraz okoliczne ośrodki miejskie. Wieś jest w pełni zwodociągowana, brakuje jednak kanalizacji. Podstawowe potrzeby mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w żywność, środki czystości oraz artykuły przemysłowe, zaspokajają funkcjonujące obiekty handlowe.

Miejscowość wymaga poczynienia inwestycji mających na celu poprawę ogólnej estetyki oraz zagospodarowania przestrzeni użyteczności publicznej w części o najwyższym zaludnieniu.

W ramach samoorganizacji mieszkańców, na fragmentach gruntów należących do gminy utworzono dwa boiska sportowe o nawierzchni gruntowej. Obiekty wyposażone są jedynie w bramki, a ich wykorzystanie zagraża bezpieczeństwu użytkowników, głównie dzieci i młodzieży.

W Gładyszach świetlica wiejska znajduje się w niewielkim, niedogrzanym pomieszczeniu w budynku współdzielonym z Ochotniczą Strażą Pożarną. Na obszarze miejscowości występują znaczne braki w dostępie do oferty kulturalno - rozrywkowej i rekreacyjnej (brak wydzielonego miejsca spotkań i rekreacji, placu zabaw dla dzieci). Stawy i oczka wodne wymagają oczyszczenia, w celu wykorzystania ich do rekreacji i wypoczynku. Uzupełnienia wymaga oświetlenie uliczne. Niezbędna jest również budowa chodników przy drogach, dla ułatwienia przemieszczania się ludności.

3.3. Funkcje, jakie pełni miejscowość:

- mieszkalna,
- rolnicza,
- turystyczna (potencjalna),
- sportowo - rekreacyjna (potencjalna).

O wyborze poszczególnych funkcji, jakie pełni miejscowość przesądza:

- **funkcja mieszkalna** – liczba ludności (Gładysze są jedną z większych pod względem liczby ludności wsią gminy Wilczęta), dostępność komunikacyjna (wieś leży przy drodze wojewódzkiej nr 509 Elbląg – Młynary - Orneta). Na korzystne warunki zamieszkania wpływa bliskość miejscowości Wilczęta, w której znajduje się większość instytucji użyteczności publicznej oraz rynku pracy w pobliskich ośrodkach miejskich.
- **funkcja rolnicza** – na obszarze miejscowości funkcjonuje 28 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 965 ha i średniej wielkości gospodarstwa rolnego 34 ha. Z uwagi na korzystne warunki gospodarowania, miejscowość posiada dobre warunki do rozwoju rolnictwa.
- **funkcja turystyczna** (potencjalna). Na możliwość rozwoju funkcji turystycznej wskazuje spuścizna historyczna oraz korzystne usytuowanie miejscowości. Dla mieszkańców rozwój funkcji turystycznej oznaczać będzie możliwość uzyskania dodatkowego źródła dochodu, przyczyniając się tym samym do pobudzenia aktywności gospodarczej miejscowości. W tym celu konieczne będzie przygotowanie niezbędnej infrastruktury oraz zaplecza, bez którego niemożliwe stanie się sprostanie wymaganiom rynku stawianym przez branżę turystyczną.
- **funkcja sportowo - rekreacyjna** (potencjalna) – istniejące boiska, pomimo że wymagają nakładów finansowych i poczynienia prac modernizacyjnych, stwarzają warunki do rozwoju kultury fizycznej i sportu. W miejscowości funkcjonują nieformalne grupy osób uprawiających takie dyscypliny sportu jak piłka nożna czy siatkówka (głównie dzieci i młodzież). Rozbudowa infrastruktury sportowej i dostosowanie jej do obowiązujących standardów przyczyni się do zwiększenia zainteresowania sportem przez większą część mieszkańców.

3.4. Charakterystyka mieszkańców

3.4.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia

Gładysze są trzecią pod względem wielkości zaludnienia miejscowością gminy Wilczęta. Według danych na dzień 31 grudnia 2007 r. liczba ludności wsi wynosiła 295 osób. Gęstość zaludnienia na obszarze Gładysz wynosi 30 osób/ km² i jest wyższa niż przeciętna gęstość zaludnienia w gminie Wilczęta (22 osoby/ km²), zbliżona do średniej gęstości zaludnienia powiatu braniewskiego (32 osoby /km²) oraz niższa niż średnia gęstość zaludnienia dla regionu Warmii i Mazur (59 osób /km²).

3.4.2. Przyrost rzeczywisty

W Gładyszach występuje nieznaczne ujemne saldo przyrostu rzeczywistego ludności. W każdym roku zmniejsza się liczba ludności wsi. Przyczyną tego zjawiska są zmiany demograficzne (ujemny przyrost naturalny oraz migracje ludności). W okresie ostatnich 5 lat liczba ludności miejscowości zmniejszyła się o blisko 2%. Pomimo, że zjawisko nie ma charakteru masowego, to jednak dalszy ujemny przyrostu rzeczywisty populacji Gładysz przyczyni się do stopniowego wyludniania wsi i nawarstwiania problemów demograficznych.

Tabela 3. Liczba ludności w miejscowości Gładysze na przestrzeni ostatnich 5-ciu lat.

Rok	Liczba osób
2002	301
2003	300
2004	298
2005	290
2006	296
2007	295

3.4.3. Struktura wiekowa i płciowa ludności

Strukturę wiekową społeczeństwa charakteryzują trzy grupy ekonomiczne:

1. wiek przedprodukcyjny - osoby w wieku 0-17 lat,
2. wiek produkcyjny - osoby w wieku 18-65 lat (mężczyźni 18-65 lat, kobiety 18-60 lat)
3. wiek poprodukcyjny - mężczyźni po 65 roku życia, kobiety po 60 roku życia.

W Gładyszach największy udział stanowią osoby w wieku produkcyjnym 64,07% ogółu ludności. Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 14,58%, a dzieci i młodzież do 18 roku życia 21,36%. Jednocześnie mężczyźni stanowią 53,9%, a kobiety 46,1% wszystkich mieszkańców miejscowości. Tym samym na 100 mężczyzn przypada 86 kobiet.

Współczynnik feminizacji określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn jest znacznie niższy od średniej dla obszarów wiejskich województwa warmińsko - mazurskiego.

Tabela 4. Struktura wiekowa ludności według grup ekonomicznych (dane na dzień 31.12.2007 roku)

Rok	Ogółem	Dzieci	Mężczyźni	Kobiety	Wiek		Wiek	
					produkcyjny		poprodukcyjny	
					M	K	M	K
2007	295	63	159	136	112	77	17	26

Brak w miejscowości instytucji użyteczności publicznej oraz obiektów służących rozwojowi kultury, sportu i rekreacji ogranicza rozwój funkcji mieszkalnej. W celu poprawy warunków życia w Gładyszach należy poczynić szereg niezbędnych inwestycji poprawiających jakość zamieszkania.

3.4.4. Struktura zatrudnienia, bezrobocie i problemy społeczne

Z aktualnych na dzień 12.02.2008 roku informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Braniewie wynika, że w miejscowości Gładysze zarejestrowanych były 42 osoby bezrobotne, w tym 25 kobiet. Jedynie 8 (19,4%) osób spośród ogólnej liczby bezrobotnych posiadało prawo do zasiłku. Stopa bezrobocia zarejestrowanego obliczanego na podstawie liczby bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym, na obszarze miejscowości wynosi 22,22%. Nieznana jest skala bezrobocia ukrytego (agrarnego) dość często występującego na terenach wiejskich. Należy uznać, że w rzeczywistości faktyczna liczba osób bezrobotnych jest większa niż wynika z informacji PUP Braniewo. Potwierdzeniem tego są wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na grupie 32 dorosłych mieszkańców Gładysz (13,79% populacji miejscowości powyżej 18 roku życia), gdzie bezrobocie uznane zostało za drugi pod względem dotkliwości czynnik wpływający na pogorszenie jakości życia na wsi. Na niekorzystną sytuację mieszkańców wpływ ma słabo rozwinięty sektor lokalnej przedsiębiorczości, oddalenie gminy od rozwiniętych gospodarczo ośrodków miejskich i niewystarczająco rozwinięty rynek pracy w miastach znajdujących się w najbliższym otoczeniu.

Na obszarze miejscowości występuje szereg niekorzystnych problemów społecznych, które dotyczą w szczególności osób pracujących poza rolnictwem o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych oraz pracowników byłych PGR-ów. Wśród tych osób powszechna jest niska aktywność zawodowa przejawiająca się brakiem jakiegokolwiek motywacji do podniesienia kwalifikacji i podjęcia zatrudnienia.

Problemy społeczne przekładają się na niską jakość życia wielu gładyskich rodzin, które funkcjonując stale na pograniczu ubóstwa, nie są w stanie zabezpieczyć swoich najbardziej podstawowych potrzeb.

Mieszkańcy miejscowości korzystają z pomocy, jakie oferuje im Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczętach. Pomoc udzielana jest w następujących formach:

- pomoc finansowa w formie zasiłków stałych dla osób niepełnosprawnych,
- zasiłków okresowych dla osób i rodzin, gdzie występuje bezrobocie i długotrwała choroba,
- zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych,
- finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i gimnazjum,
- pomoc rzeczowa,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Na terenie miejscowości Gładysze z pomocy finansowej i rzeczowej świadczonej przez GOPS korzystają stale 34 rodziny (ok. 30% wszystkich gładyskich rodzin).

Należy podejmować bardziej zintensyfikowane działania ukierunkowane na aktywizację zawodową i społeczną, a także dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do wymogów lokalnego rynku pracy.

3.4.5. Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia

Ryc. 10 – Koło Gospodyń Wiejskich w Gładyszach. Fotografia z lat 60 – tych XX wieku.

Brak wystarczającej infrastruktury, takiej jak świetlica wiejska, czy miejsce spotkań społeczności wiejskiej, praktycznie uniemożliwiają aktywność mieszkańców w zakresie inicjatyw ukierunkowanych na rozwój działalności kulturalnej i rekreacyjno – rozrywkowej. Pomimo to w miejscowości prężnie

działa Koło Gospodyń Wiejskich posiadające prawie 50 – letnia tradycję. Koło reaktywowane

zostało 3 lata temu, a jego Przewodniczącą jest Zofia Badysz pełniąca również funkcję Sołtysa Gładysz. Gospodynie zajmują się głównie kwestiami związanymi z lokalnymi sprawami, pomagają w organizacji życia na wsi. Członkinie organizują imprezy artystyczne, różnorodne kursy i zabawy wiejskie m.in. dzień kobiet, dzień dziecka i liczne majówki. Koło bierze aktywny udział w życiu kulturalnym gminy poprzez uczestnictwo w inicjatywach

organizowanych przez stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Wilczęta, biesiadach, dożynkach gminnych, prezentacji wypieków i wyrobów kulinarnych nawiązujących do tradycji regionu.

Przy okazji uczestnictwa w imprezach gminnych gospodynie organizują różnorodne pokazy, np. właściwego nakrywania do stołu, układania sztucznych bukietów, komponowania stroików.

Przygotowują również wieńce dożynkowe.

Dotychczasowe próby działalności

Ryc. 11 – Wieniec dożynkowy wykonany przez Koło Gospodyń Wiejskich w Gładyszach.

podejmowane są w ramach ciasnego, niedogrzanego i znajdującego się w złym stanie technicznym pomieszczenia współdzielonego z Ochotniczą Strażą Pożarną Gładysze.

Wspomniana OSP jest jedyną organizacją pozarządową działającą we wsi. OSP Gładysz, oprócz działań statutowych organizuje cieszące się dużą popularnością pokazy umiejętności i sprzętu gaśniczego. Historia organizacji sięga okresu powojennego.

Problemem w organizacji imprez na wolnym powietrzu, jest brak miejsca spotkań wyposażonego w podstawowe elementy takie jak stoły, ławy, czy zadaszona wiata chroniąca przed opadami deszczu.

Ryc. 12 – Przydrożny krzyż w Gładyszach.

Miejscowość zamieszkuje znaczna liczba dzieci i młodzieży do 18 roku życia (21% ogólnej liczby mieszkańców). Najmłodszy mieszkańcy wsi, braku w postaci niezbędnej infrastruktury oraz oferty spędzania wolnego czasu, odczuwają najdotkliwiej. W miejscowości nie ma placu zabaw dla dzieci a dostępne boiska wiejskie o nawierzchni gruntowej są w stanie zagrażającym zdrowiu ich użytkownikom.

Większość mieszkańców wsi to osoby wierzące. Najbliższa parafia, do której uczęszczają gładyszanie to Kościół P.W. Przemienienia Pańskiego w Wilczętach. W Gładyszach pod przydrożnym krzyżem

ustawionym we wschodniej części wsi, odprawiane są modlitwy w ramach nabożeństw majowych.

3.4.6. Działalność sportowa na obszarze miejscowości

Ważną rolę w aktywizacji mieszkańców miejscowości stanowi infrastruktura sportowa. Działalność sportowa na terenie Gładysz realizowana jest głównie w formie amatorskiej i ma duże znaczenie dla rozwoju środowisk dziecięco-młodzieżowych.

We wsi znajdują się dwa boiska. Jedno z nich przeznaczone jest do piłki nożnej, drugie do siatkówki. Obiekty te posiadają nawierzchnie gruntową uniemożliwiającą bezpieczne uprawianie sportu oraz znacznie ograniczającą wykorzystanie obiektu w niesprzyjających warunkach atmosferycznych. Nierówności podłoża oraz postępujący proces zarastania roślinnością ruderalną boiska do piłki nożnej, stwarzają znaczne zagrożenie urazami (obtarcia, stłuczenia, złamania). Umocowanie oraz budowa konstrukcji bramek nie spełnia norm bezpieczeństwa. Brakuje ławek oraz ogrodzenia.

Ryc. 13 – Boisko do piłki nożnej

Ryc. 14 – Boisko do siatkówki

We wsi nie funkcjonuje klub, zrzeszenie ani żadna inna organizacja mająca za cel statutowy szerzenie kultury fizycznej. Niekorzystną sytuację pogłębia fakt peryferyjnego położenie miejscowości względem ośrodków dysponujących zapleczem rekreacyjno-sportowym.

Należy zmodernizować boisko do piłki nożnej w celu podwyższenia jego bezpieczeństwa, standardu oraz zwiększenia możliwości wykorzystania obiektu do uprawiania innych dyscyplin sportowych. Optymalnym rozwiązaniem jest stworzenie na bazie boiska do piłki nożnej, boiska wielofunkcyjnego, z którego mogliby korzystać wszyscy mieszkańcy miejscowości.

Planowane działanie ma na celu promocję sportowych nawyków wśród mieszkańców wsi. Możliwość czynnego uprawiania sportu, na poziomie amatorskim, wpłynie aktywizująco na lokalną społeczność, przyczyniając się jednocześnie do poprawy stanu zdrowia.

Ocena możliwości prowadzenia działalności kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej

Na obszarze miejscowości brakuje podstawowej infrastruktury umożliwiającej organizowanie się lokalnej społeczności. Pomimo znacznej liczby ludności, świetlica wiejska znajduje się w niewielkim pomieszczeniu, w budynku współdzielonym z OSP. Stan techniczny obiektu oraz jego rozmiary wykluczają możliwość podejmowania działalności kulturalnej i rekreacyjno – rozrywkowej

w pełnym zakresie. Niemożność współistnienia określonych funkcji przy zachowaniu pełnego ich wymiaru, wymusza realizację alternatywnych opcji. Rozbudowa i doposażenie budynku umożliwi mieszkańcom prowadzenie działalności kulturalnej i rekreacyjno – rozrywkowej w nowoczesnym i komfortowym obiekcie. Wyposażenie budynku świetlicy w salę taneczną ze sceną oraz zaplecze kuchenne zapewni wykorzystanie obiektu do organizacji imprez i rozwoju działalności artystycznej. W świetlicy mogą być organizowane przedsięwzięcia o charakterze integracyjno-aktywizującym dla dzieci i młodzieży (np. Mikołajki, Dzień Dziecka, Andrzejki, Sylwester, przyjęcia rodzinne). Świetlica będzie ponadto doskonałym stymulatorem do powstania na terenie miejscowości stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, które w ramach obiektu mogą prowadzić swoją działalność.

Mniejsza sala w świetlicy wiejskiej wyposażona w komputery z dostępem do Internetu wykorzystywana będzie do szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i umiejętności mieszkańców. W ten sposób mieszkańcom zapewniony zostanie dostęp do aktualnych ofert pracy oraz źródeł wiedzy i informacji, przyczyniającej się do zmniejszenia dysproporcji edukacyjnych i rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Wykorzystanie, pod kontrolą opiekuna świetlicy sprzętu komputerowego przez dzieci i młodzież zagwarantuje im dodatkowy dostęp do wiedzy, korzystnie przyczyniając się do poprawy wyników w nauce. Wyposażenie świetlicy w aplikacje multimedialne do nauki języków obcych, elektroniczne leksykony, słowniki i encyklopedie zapewni młodzieży dostęp do atrakcyjnych narzędzi edukacyjnych. W świetlicy realizowane będą dodatkowe zajęcia lekcyjne dla najmłodszych mieszkańców Gładysz m.in. z języka angielskiego oraz obsługi komputera. Organizacji wielu inicjatyw społecznych oraz kursów i szkoleń dla mieszkańców ułatwi dodatkowe doposażenie obiektu w sprzęt audio – wizualny (telewizor LCD z zestawem nagłośnieniowym).

W niewielkiej odległości od obiektu, nad stawem wiejskim należy stworzyć punkt spotkań i rekreacji społeczności wiejskiej, który umożliwi prowadzenie imprez i uroczystości wiejskich na wolnym powietrzu. Miejsce spotkań i rekreacji będzie zadaszone (wiata) oraz wyposażone w ławy i stoły. Z uwagi na usytuowanie obiektu przy ruchliwej drodze, teren miejsca spotkań należy ogrodzić.

Umieszczenie przy świetlicy wiejskiej, w pełni wyposażonego placu zabaw dla dzieci, zwiększy atrakcyjność kompleksu dla najmłodszych mieszkańców wsi. Obecnie na terenie miejscowości nie ma żadnego placu zabaw dla najmłodszych. Nie funkcjonuje tu również przedszkole. Dzieci pozbawione są możliwości korzystania ze sprzętu i infrastruktury rekreacyjnej dostosowanej do ich potrzeb. Utworzenie placu zabaw stworzy bardziej dogodne warunki do rozwoju sportowych nawyków wśród młodych ludzi, wpłynie pozytywnie na integrację środowiska lokalnego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby dzieci z wadami postawy. Urządzenia i rozwiązania techniczne zastosowane podczas budowy placu będą nowoczesne i bezpieczne. Przedstawienie odpowiednich certyfikatów i atestów będzie jednym z wymogów postawionych przed wykonawcą inwestycji.

Ze względu na usytuowanie obiektu oraz przewidywane obłożenie świetlicy wiejskiej i brak miejsc parkingowych w najbliższym otoczeniu, zasadna wydaje się budowa parkingu bezpośrednio przy budynku. Parking ułatwiłby korzystanie z obiektu świetlicy, przyległego placu zabaw oraz znajdującego się w niewielkiej odległości miejsca spotkań, zarówno mieszkańcom, jak i przyjezdnym spoza miejscowości. Organizacja miejsc parkingowych przyległych do kompleksu stanowiłaby istotne udogodnienie podczas organizacji spotkań, imprez, czy rozgrywek sportowych.

Sołtys i Rada Sołecka

Sołtysem Miejscowości Gładysze jest Zofia Badysz.

Rada Sołecka liczy ponadto 3 członków:

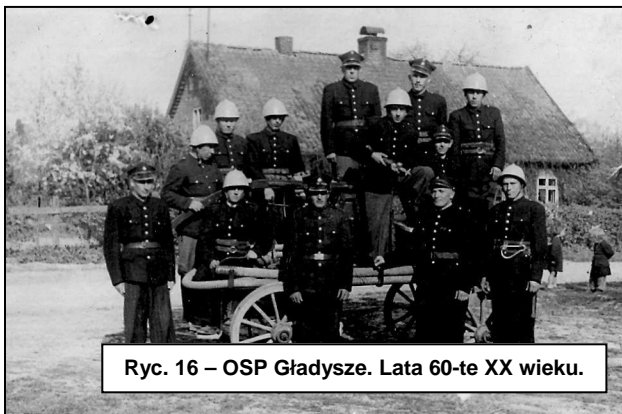
1. Błachnio Grażyna,
2. Juszcak Małgorzata,
3. Łachmański Zbigniew.

Reprezentacja miejscowości w strukturach Rady Gminy Wilczęta

Miejscowość posiada reprezentację w Radzie Gminy Wilczęta, w której zasiada Bogdan Byk.

3.4.7. Działalność organizacji pozarządowych

Rejestr organizacji pozarządowych w powiecie braniewskim prowadzi Starostwo Powiatowe w Braniewie. W ewidencji, na terenie Gładysz znajduje się Ochotnicza Straż Pożarna w Gładyszach. OSP w Gładyszach prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami.

Ochotnicy biorą czynny udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. Ważną funkcją OSP jest również informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi.

Druhowie OSP Gładysze występują na zawodach sportowo - pożarniczych organizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym. Historia OSP Gładysze sięga okresu powojennego.

3.4.8. Cykliczne działania i ważniejsze imprezy organizowane przy udziale społeczności wiejskiej

W Gładyszach cyklicznie organizowane są imprezy z okazji Dnia Kobiet, Dnia Dziecka oraz majówki. Mieszkańcy uczestniczą również w licznych obrzędach religijnych. Większość imprez świeckich organizuje Koło Gospodyń Wiejskich w Gładyszach. Uroczystości kościelne odbywają się przy współpracy Parafii P.W. Przemienienia Pańskiego w Wilczętach.

3.4.9. Formy kultywowania tradycji

W ramach działalności Koła Gospodyń Wiejskich wyrabiane są wypieki i inne wyroby kulinarne nawiązujące do tradycji regionu. W ramach przygotowań do dożynek gminnych wyplatane są tradycyjne wiejskie wieńce dożynkowe. Inne formy kultywowania tradycji na obszarze miejscowości nie występują.

3.5. Dostęp mieszkańców do usług z zakresu ochrony zdrowia

Usługi z zakresu opieki medycznej dla mieszkańców miejscowości Gładysze świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Grupowa Praktyka Lekarza POZ MEDYK w Wilczętach. W ramach ośrodka funkcjonuje:

- gabinet medycyny szkolnej,
- gabinet pielęgniarstwa środowiskowo - rodzinnej,

- gabinet położnej środowiskowo - rodzinnej,
- gabinet zabiegowy,
- poradnia lekarza podstawowej opieki medycznej.

W ramach NZOZ mieszkańcy Gładysz korzystają mogą również z opieki medycznej w przychodni w Młynarach, gdzie oprócz ww. funkcjonuje:

- poradnia ginekologiczno - położnicza,
- pracownia fizjoterapii,
- punkt szczepień.

Lecznictwo stacjonarne zamknięte i część otwartego leczenia specjalistycznego realizowane jest przez Szpital Powiatowy w Pasłęku oraz placówki medyczne w Elblągu.

3.6. Bezpieczeństwo publiczne

Za zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców miejscowości odpowiedzialny jest Posterunek Policji w Wilczętach, funkcjonujący w strukturach Komendy Powiatowej Policji w Braniewie.

3.7. Edukacja

Dzieci i młodzież z miejscowości Gładysze uczęszcza do Szkoły Podstawowej w Nowicy oraz Gimnazjum w Wilczętach. Najbliższe placówki kształcenia ponadgimnazjalnego, do których uczęszczać może młodzież, znajdują się w Pasłęku i Braniewie.

3.8. Stan otoczenia środowiska naturalnego

3.8.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Gładysze położone są w obrębie jednostki geologicznej, zwanej Syneklizą Perybałtycką, nadbudowanej serią utworów paleozoicznych, mezozoicznych oraz trzeciorzędowych. Utwory te przykryte są osadami czwartorzędowymi. Podłoże osadów trzeciorzędu i czwartorzędu budują utwory górnej kredy, wykształcone w postaci margli, wapieni oraz piasków glaukonitowych z twardymi piaskowcami i marglami. Na dnie zagłębień kredowych zachowały się osady jezior trzeciorzędu oraz formacji burowęglowej w postaci kwarcowych piasków i iłów. Strop kredy zalega na głębokości około 170 m. Osady trzeciorzędowe miocenu leżą w górnej kredzie. Wykształcone są w postaci iłów zwięzłych i pylastych, piasków glaukonitowych oraz piasków z wkładkami węgla brunatnego. Leżący w stropie pliocen występuje w postaci mułków i piasków pylastych z miką. Miąższość utworów trzeciorzędowych waha się w granicach około 150 m. W przypadku, gdy utwory

trzeciorzędowe zostały zniszczone przez lodowiec, występuje lokalnie zjawisko zalegania utworów czwartorzędowych bezpośrednio na kredzie.

Utwory czwartorzędu, okresu geologicznego rozpoczętego po trzeciorzędzie około 65 mln lat temu, charakteryzują się znaczną różnorodnością. Składają się na nie lodowce i wodnolodowcowe utwory plejstocenu oraz rzeczne i bagienne osady holocenu (najmłodszej epoki polodowcowej, obejmującej ostatnie 10—15 tys. lat). Miąższość utworów czwartorzędowych wynosi 290 m.

Zasadnicze rysy rzeźby terenu występującej na obszarze miejscowości ukształtowane zostały w schyłkowym okresie plejstocenu, w stadium pomorskim zlodowacenia bałtyckiego. Jednak istotne znaczenie miały tu także uwarunkowania rzeźby podłoża sprzed stadium pomorskiego, a nawet rzeźba z okresu trzeciorzędu.

Morfogeneza dzisiejszej rzeźby terenu ma charakter wyniesionego wału morenowego, przebiegającego równoleżnikowo i związanego genetycznie z subfazami recesyjnymi fazy kaszubsko-warmińskiej, ostatniego stadium zlodowacenia bałtyckiego.

Obszar ten oznacza się bardzo wysoką bonitacją rzeźby terenu dla potrzeb rolnictwa oraz najwyższą wartością rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wskaźnik IUNG) charakterystyczną dla strefy Doliny Pasłęki.

3.8.2. Warunki klimatyczne

Miejscowość Gładysze tak jak i cała Polska, znajduje się w strefie klimatycznej umiarkowanej, która leży między strefą klimatu morskiego (Europa Zachodnia) i strefą klimatu kontynentalnego (Europa Wschodnia). Napływ różnorodnych mas powietrza (od podzwrotnikowego do arktycznego) powoduje, że teren ten odznacza się dużą zmiennością pogody oraz dużymi wahaniami przebiegu typów pogody w kolejnych latach i poszczególnych porach roku. Częstość napływu mas powietrza z kierunku zachodniego wynosi prawie 36%, podczas gdy ze wschodniego 29%. Przeważają tu wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Średnia roczna częstość występowania ciszy i wiatru o prędkości poniżej 2 m/s wynosi od 20 do 30%, podczas gdy średnia ilość dni z wiatrem silnym o prędkości powyżej 10 m/s wynosi od 40 do 50 dni. Występuje duży udział wiatrów o prędkościach umiarkowanych. Analizowany teren należy do obszarów o dobrej ekspozycji wiatrowej.

Czas, w ciągu którego bezpośrednio promieniowanie słoneczne dociera do powierzchni ziemi wynosi powyżej 1600 h/rok. Rozkład uśłonecznienia w skali roku jest bardzo nierównomierny; w okresie grudzień - luty uśłonecznienie jest najniższe, podczas gdy w okresie czerwiec - sierpień najwyższe. Średnie całkowite promieniowanie słoneczne w roku wynosi około 9,75 MJ/ m² dobę (duża przydatność dla potrzeb energetyki słonecznej).

3.8.3. Gleby

Gleby na terenie miejscowości Gładysze są pochodzenia polodowcowego. Powstały z materiałów naniesionych w czasie ostatniego zlodowacenia. Zostały one wytworzone z gliny zwałowej, różnych piasków i żwirów oraz iłów. Pod wpływem złożonych procesów fizycznych, biologicznych, a także działalności ludzkiej — wymienione struktury przekształciły się w różne typy gleb.

Na omawianym terenie wykształciły się głównie gleby typu brunatnego właściwego oraz w mniejszym stopniu brunatnego wylugowanego i kwaśnego. Większość gleb brunatnych właściwych wytworzona jest z iłów (26,9%), potem z gliny średniej (23,5%), z gliny lekkiej (16,5%), z piasku gliniastego lekkiego (5,9%), gliny lekkiej na ile (3,6%). Gleby brunatne wylugowane i kwaśne wytworzone są z gliny lekkiej zwałowej.

Gleby brunatne są bardzo urodzajne, chociaż ich uprawa jest zwykle trudniejsza i bardziej kosztowna.

3.8.4. Surowce mineralne

W okolicach miejscowości Gładysze występują surowce ilaste, związane z obszarami zastoiskowymi. Surowiec ten jest wysoce przydatny w produkcji wyrobów na użytek ceramiki budowlanej. Duży potencjał zasobowy surowców ilastych oraz innych złóż kruszywa jest szansą dla rozwoju działalności pozarolniczej na terenie gminy.

W położonej na wschód od miejscowości Dolinie Rzeki Pasłęki występują niewielkie i średnie złoża piasków i żwirów.

3.8.5. Wody powierzchniowe

Na obszarze miejscowości występują jedynie niewielkie stawy i oczka wodne. Część z nich ulokowana jest na terenie otaczającym pałac rodu zu Dohna. Obecne znaczenie tych akwenów dla zwiększenia atrakcyjności zamieszkania jest niewielkie.

Przy jednym ze stawów wiejskich, położonymy najbliżej świetlicy wiejskiej planowana jest budowa zadaszonych miejsc spotkań i rekreacji mieszkańców wsi. Inwestycja polegała będzie na budowie zadaszonych wiaty oraz ustawieniu stołów i ław.

Zagospodarowanie brzegu stawu wiejskiego poprzez urządzenie miejsc spotkań stworzy warunki dla poprawy jakości relacji sąsiedzkich, a także rozwoju sfery towarzyskiej i rekreacyjnej wsi.

W ramach miejsca spotkań mogą być również realizowane imprezy wiejskie o charakterze plenerowym. Inwestycja przyczyni się do zaspokojenia potrzeb społecznych i rekreacyjnych mieszkańców, poprawi estetykę wsi oraz korzystnie wpłynie na integrację społeczności wiejskiej.

Na wschód, w odległości 1,76 km od miejscowości przepływa rzeka Pasłęka, która jest drugą co do wielkości rzeką Warmii (długość 211 km). Jej dwa największe dopływy to Walsza i Drwęca Warmińska. Na wysokości miejscowości rzeka wcina się głęboko w morenowe wysoczyzny, przybierając fragmentami charakter górski.

Dolina Pasłęki wpisana jest do Obszaru Chronionego Krajobrazu Województwa Warmińsko - Mazurskiego.

Dolina jest ostoją ptasią o randze europejskiej E 78, występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

3.8.6. Charakterystyka flory i fauny

Charakterystyka flory

Szata roślinna występująca w Gładyszach jest w dużym stopniu urozmaicona. Około 35% powierzchni miejscowości zajmują siedliska leśne. Procentowy udział obszarów leśnych w obrębie miejscowości jest wyższy od wielkości powierzchni gruntów leśnych w gminie Wilczęta (25,48%). W Gładyszach przeważa zadrzewienie liściaste z domieszką drzew iglastych. Najczęściej spotykanym gatunkiem drzew jest dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, buk zwyczajny, jesion wyniosły, kasztanowiec zwyczajny oraz brzoza brodawkowata. Domieszkę stanowią drzewa iglaste, głównie sosna zwyczajna oraz świerk pospolity.

W stawach i oczkach wodnych dominują różne gatunki mchów torfowców, turzyce, skrzypy i bogaty zestaw roślinności wodnej. Akweny wodne w Gładyszach zajmują powierzchnię ok 3 ha, co stanowi 0,3% całego obszaru miejscowości.

Znaczne przestrzenie zajmują natomiast łąki, pastwiska, bezleśne pagórki i pola uprawne (589,5 ha tj. 60% powierzchni miejscowości). Nie wszystkie z tych biotopów powstały wskutek wycięcia lasów. Występują też naturalne łąki śródleśne. Do charakterystycznych roślin porastających te przestrzenie należą: trawy, motylkowe i złożone, w tym wiele ziół. Najczęściej spotyka się jaskry, turzyce, babki, koniczyny, łubiny, poziomki, szczawie, wiechlina, kuklinki, bodziszki i lepnice.

Pomnikami przyrody

Na obszarze Gładysz występuje 14 pomników przyrody. Większość z nich usytuowanych jest przy zabudowaniach pałacowych i parkowych. Są to najczęściej pojedyncze twory przyrody żywej o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi, w szczególności sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych.

Tabela 5. Pomniki przyrody na obszarze miejscowości Gładysze.

Lp.	Gatunek	Wymiary [m]		Lokalizacja
		Obwód w pierśnicy	Wysokość	
1.	lipa drobnolistna	5,70	20	przy drodze do Tatarek
2.	lipa drobnolistna	5,00	25	droga dojazdowa do pałacu
3.	lipa drobnolistna	3,90	21	droga dojazdowa do pałacu
4.	lipa drobnolistna	3,30	20	droga dojazdowa do pałacu
5.	dąb szypułkowy	3,90	22	park pałacowy
6.	dąb szypułkowy	3,70	22	park pałacowy
7.	jesion wyniosły	3,20	23	park pałacowy
8.	jesion wyniosły	2,80	22	park pałacowy
9.	kasztanowiec zwyczajny	4,40	22	park pałacowy
10.	lipa drobnolistna	4,90	24	park pałacowy
11.	lipa drobnolistna	3,70	21	park pałacowy
12.	lipa drobnolistna	3,70	21	park pałacowy
13.	lipa drobnolistna	3,60	21	park pałacowy
14.	lipa drobnolistna	3,50	21	park pałacowy

Charakterystyka fauny

W okolicach Gładysz można spotkać kilka gatunków dużych ssaków, jak: jeleń, dzik, sarna, borsuk. Z mniejszych ssaków występuje wiewiórka, kuna, wydra, tchórz, norka amerykańska. Ponadto występują liczne gatunki pospolitych ptaków.

3.9. Sfera gospodarcza

3.9.1. Rolnictwo i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gładysze są typową wsią rolniczą, na obszarze której do podstawowych form gospodarowania zalicza się produkcję roślinną i zwierzęcą. W obrębie miejscowości występuje wysoka bonitacja rzeźby terenu oraz najwyższa wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Bardzo dobre warunki glebowe sprawiają, że rolnictwo stanowi główną gałąź produkcji. W Gładyszach funkcjonuje 28 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 965 ha i średniej powierzchni gospodarstwa 34 ha.

Profil gospodarki rolnej realizowanej na terenie wsi wykształcił się pod wpływem oddziaływania różnorodnych czynników: przyrodniczych, ekonomicznych i społecznych. W Gładyszach uprawia się głównie zboża i rzepak. Hodowla zwierzęca skoncentrowana jest wokół trzody chlewnej i bydła.

Gospodarkę rolną na terenie Gładysz cechuje ostrożność w stosowaniu nowych technologii opartych na modyfikacjach genetycznych. Zagrożenie dla stanu środowiska przyrodniczego stanowi nieodpowiednie składowanie nawozów organicznych. Chów zwierząt gospodarskich powinien się cechować umiarkowaną koncentracją.

Należy promować produkcję rolną przyjazną dla środowiska, wykraczającą poza zwykłą dobrą praktykę. Uwzględniając zagrożenia jakie niesie ze sobą intensyfikacja rolnictwa oraz wartość przyrodniczą obszaru, należy włączyć jak najszerszą liczbę producentów rolnych do programów rolnośrodowiskowych.

Ponadto, w celu podniesienia jakości produkcji, rolnicy z Gładysz powinni nieustannie wzbogacać wiedzę nt. kierunków rozwoju gospodarstw rolnych. Należy również dążyć do przyłączenia do jednej z istniejących - lub utworzenia odrębnej - grupy producentów rolnych.

Organizacja rynku produktów rolnych i dostosowania produkcji do wymagań odbiorcy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska, przechowywania i dystrybucji produktów, jakie oferują grupy producenckie jest istotnym elementem dostosowywania polskiego rolnictwa do wymogów gospodarki rynkowej. Wdrażane mechanizmy pozwolą rolnikom poprawiać ekonomiczną efektywność gospodarowania, a konsumentom zapewnią dobry jakościowo i stosunkowo tani produkt.

Infrastruktura techniczna gospodarstw rolnych w Gładyszach wymaga modernizacji, by móc dostosować produkcję do wymogów dotyczących ochrony środowiska naturalnego, standardów sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków utrzymania zwierząt. Niezbędne jest wsparcie inwestycyjne w gospodarstwach rolnych. Należy dążyć do podniesienia wiedzy rolników w zakresie możliwości pozyskania dodatkowych środków z Unii Europejskiej na inwestycje w gospodarstwach rolnych.

Opłacalność produkcji zwierzęcej zależy od wydajności, poziomu plonów roślin pastewnych i organizacji powierzchni paszowej, a także od poziomu prowadzenia gospodarstwa. Wiodącą pozycję na rynku zachowują gospodarstwa poddane modernizacji a przez to oferujące produkty najwyższej jakości i prezentujące największą siłę ekonomiczną.

W Gładyszach występują gospodarstwa, których areał i wysoka kultura prowadzenia produkcji wskazuje na dobre perspektywy rozwoju. Część słabszych ekonomicznie gospodarstw o mniejszej powierzchni i gorszych warunkach produkcji ulegnie likwidacji. Kwalifikacje zawodowe osób odchodzących z rolnictwa mogą okazać się niewystarczające do skutecznego funkcjonowania na rynku pracy. W celu zapobieżenia wzrostowi bezrobocia, należy jak najszybciej podjąć działania ukierunkowane na reorientację zawodową osób odchodzących z rolnictwa w kierunku branż, w przypadku których występuje wzrost zatrudnienia.

3.9.2. Przemysł, usługi, handel

Na terenie miejscowości znajdują się 4 obiekty usługowe i 2 handlowe. Poprzez system szkoleń ukierunkowanych na wzrost przedsiębiorczości należy zachęcać mieszkańców do tworzenia podmiotów gospodarczych.

3.9.3. Rynek pracy

Sektor prywatny działający na obszarze miejscowości ma niewielkie znaczenie w gospodarce i nie jest w stanie zasymilować nadwyżki wolnej siły roboczej. Główną pozycję na lokalnym rynku pracy stanowią gospodarstwa rolne. W tej sytuacji znaczna część mieszkańców zmuszona jest szukać zatrudnienia poza Gładyszami. Osoby mniej mobilne zawodowo, które nie znajdują zatrudnienia na obszarze miejscowości, zasilają najczęściej szeregi osób bezrobotnych i korzystających z różnych form pomocy społecznej.

3.9.4. Turystyka

Ze względu na istniejące zabytki i wartość historyczną Gładysze posiadają potencjał do rozwoju turystyki. Z Ornety - przez Gładysze - do Pasłęku wiedzie trasa rowerowa "Pałace rodu zu Duhna I". Rozwój funkcji turystycznej wymaga rewitalizacji zabudowy, w tym gruntownej odbudowy i odrestaurowania zabudowań pałacowych rodu zu Dohna.

W ramach funkcjonujących na obszarze miejscowości gospodarstw rolnych istnieje potencjalna możliwość prowadzenia działalności agroturystycznej. Rozwój turystyki wiejskiej i agroturystyki umożliwiłby tworzenie produktów turystycznych opartych na naturalnych, historycznych i kulturowych zasobach. Obecnie na terenie miejscowości Gładysze nie podejmuje się działań ukierunkowanych na wykorzystanie walorów dla wykreowania oferty turystycznej.

3.10. Infrastruktura techniczna

3.10.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Na terenie miejscowości występuje zabudowa mieszana. Część budynków stanowią zabudowania po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Pozostałe budynki mieszkalne to domy pojedyncze domy jednorodzinne i budynki przyległe do gospodarstw rolnych. Stan techniczny budynków jest przeciętny lub poniżej przeciętnej. Większość wymaga modernizacji i remontów.

3.10.2. Sieć drogowa i dostępność komunikacyjna

Wieś leży przy drodze wojewódzkiej nr 509 Elbląg – Młynary - Orneta oraz drodze powiatowej nr 1348 N. Drogi te ze względu na rodzaj nawierzchni wymagają ogromnych nakładów inwestycyjnych w postaci remontów. Przy drogach brakuje częściowo chodników. Stawarza to duże utrudnienie komunikacyjne oraz zagrożenie dla pieszych, w szczególności dzieci i młodzieży podążających w kierunku przystanku autobusowego. Budowa nowych chodników przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa drogowego oraz znacznie zwiększy atrakcyjność zamieszkania na obszarze miejscowości.

We wsi brakuje wystarczającej liczby miejsc parkingowych. Problem dodatkowo nasili się w momencie przeprowadzenia inwestycji polegających na budowie świetlicy wiejskiej i innych obiektów o funkcjach rekreacyjno - sportowych. Należy dążyć do budowy parkingu w otoczeniu projektowanego kompleksu (świetlicy wiejskiej, placu zabaw, miejsca spotkań i rekreacji).

Dostępność komunikacyjna miejscowości jest średnia. Do miejscowości dociera zorganizowany transport samochodowy (PKS Pasłęk). W miejscowości nie funkcjonuje za to przystanek kolejowy. Najbliższe stacje PKP znajdują się w Orniecie, Pasłęku, Młynarach, Pieniężnie i Braniewie.

3.10.3. Sieć kanalizacyjna i wodociągowa

Do wodociągu zbiorczego podłączonych jest 81 gospodarstw domowych. Ujęciem, z którego pobierana jest woda dla miejscowości jest hydrofornia Wilczęta. Uzdatniona woda spełnia wymogi wody do picia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dn. 19.11.2002 (Dz. U. Nr 203, poz. 1718). Długość sieci wodociągowej wynosi 3,5 km. Stan techniczny sieci jest dobry.

W miejscowości kanalizacja sanitarna praktycznie nie występuje. Kilka zabudowań mieszkalnych należących niegdyś do PRG Gładysze korzysta z niewielkiego odcinka sieci o długości 1 km. Sieć kanalizacyjna podłączona jest do zbiornika bezodpływowego, gnilnego. Problemem jest szczelność zbiornika. W pozostałych zabudowaniach występuje system kanalizacji indywidualnej ze zbiornikami bezodpływowymi. Ścieki wywożone są do oczyszczalni w Młynarach.

3.10.4. Gospodarka odpadami

Wysypisko odpadów, z którego korzystają mieszkańcy miejscowości Gładysze znajduje się w Wilczętach. Termin eksploatacji wysypiska upływa w 2010 roku. Gmina przystąpiła do Związku Ekologicznego Gmin z siedzibą w Pasłęku, który ma za zadanie doprowadzić do powstania wspólnego dla zrzeszonych gmin wysypiska odpadów, spełniającego wymagania ochrony środowiska.

3.10.5. Gazownictwo i ciepłownictwo

Na obszarze miejscowości gaz do odbiorców dostarczany jest jedynie w butlach. Mieszkańcy Gładysz zaopatrują się w ciepło z indywidualnych źródeł opalanych węglem i drewnem.

3.10.6. Elektroenergetyka i łączność

Gładysze są wsią w pełni zelektryfikowaną, a dostępna infrastruktura elektroenergetyczna zaspokaja potrzeby mieszkańców w 100%. Uzupełnienia oświetlenia ulicznego wymaga część wsi (kierunek na Ornetę), w której znajdują się zabudowania wielorodzinne po byłych uspołecznionych gospodarstwach rolnych (PGR-ach). W tej części miejscowości zamieszkuje znaczna liczba mieszkańców wsi.

Sieć teleinformatyczna na obszarze miejscowości zapewnia swobodny dostęp do usług telefonicznych i szerokopasmowej sieci internetowej dla wszystkich potencjalnych odbiorców. Jednakże osoby mniej zamożne dostęp do Internetu mają ograniczony. We wsi nie funkcjonuje placówka edukacyjna, w której dzieci i młodzież mogłaby korzystać z Internetu w ramach zajęć pozaszkolnych.

Ponieważ dostęp do wiedzy i informacji dostarczanych za pośrednictwem Internetu jest ważnym czynnikiem rozwoju społeczeństwa informacyjnego (zarówno dzieci, młodzieży jak i dorosłych), należy podjąć działania umożliwiające powszechny i bezpłatny dostęp do Internetu dla wszystkich zainteresowanych. Punkt dostępu do Internetu mogłoby zostać zorganizowany w ramach świetlicy wiejskiej.

4. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Gładysz

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
1. Walory krajobrazu				X
2. Walory przyrodnicze				X
3. Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)		X		
4. Walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			X	
5. Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
6. Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			X	
7. Osobliwości przyrodnicze			X	
8. Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)		X		
9. Podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
10. Gleby, kopaliny				X
Środowisko kulturowe				
1. Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
2. Walory zagospodarowania przestrzennego			X	
3. Zabytki				X
4. Zespoły artystyczne			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne				
1. Miejsce, osoby i przedmioty kultu			X	
2. Święta, odpusty, pielgrzymki	X			
3. Tradycje, obrzędy, gwara	X			
4. Legendy, podania i fakty historyczne				X
5. Ważne postacie historyczne			X	
6. Specyficzne nazwy			X	
Obiekty i tereny				
1. Działki pod zabudowę mieszkalną			X	
2. Działki pod domy letniskowe			X	
3. Działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
4. Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe			X	
5. Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)			X	
6. Place i miejsca publicznych spotkań	X			
7. Miejsca sportu i rekreacji		X		
Gospodarka, rolnictwo				
1. Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		X		
2. Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
3. Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne			X	

Sąsiedzi i przyjezdni				
1. Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
2. Ruch tranzytowy		X		
3. Przyjezdni stali i sezonowi		X		
Potencjał instytucjonalny				
1. Placówki opieki społecznej	X			
2. Placówki oświatowe	X			
3. Dom Kultury (świetlica)	X			
4. Poczta	X			
5. Bank	X			
Ludzie, organizacje, zrzeszenia				
OSP			X	
Zespoły ludowe, Koło Gospodyń Wiejskich				X
Stowarzyszenia			X	
Kluby sportowe	X			

5. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (Analiza SWOT)

Mocne strony	Słabe strony
• Znaczny udział osób w wieku produkcyjnym w populacji. • Obiekty zabytkowe i bogate tradycje historyczne, mogące stanowić podstawę do rozwoju turystyki. • Działalność podmiotów handlowo – usługowych zabezpieczających podstawowe potrzeby mieszkańców. • Korzystna dostępność komunikacyjna miejscowości (przy drodze wojewódzkiej i powiatowej). • Dobra jakość gleb. • Rozwinięte rolnictwo. • Dostęp do infrastruktury (sieć teleinformatyczna, wodociąg). • Boiska sportowe. • Aktywna społeczność lokalna (Działalność Koła Gospodyń Wiejskich, OSP, aktywność sportowa dzieci i młodzieży). • Spójne, wyodrębnione centrum wsi.	• Brak odpowiedniego zaplecza i wyposażenie techniczne do prowadzenia działalności kulturalnej oraz rozrywkowo – rekreacyjnej. • Brak wystarczającej oferty w zakresie dostępu do bezpłatnego Internetu dla wszystkich mieszkańców. • Brak ofert aktywnego spędzania wolnego czasu oraz rozwoju intelektualnego młodzieży. • Brak infrastruktury umożliwiającej aktywizację społeczną i podnoszenie kwalifikacji ludności poprzez szkolenia. • Znaczne braki w infrastrukturze sportowej. • Brak oferty spędzania wolnego czasu przez najmłodszych mieszkańców miejscowości. • Niezagospodarowane obszary pod funkcję rekreacyjną. • Niewystarczająca estetyka wsi. • Niedostateczne wyposażenie miejscowości w ciągi komunikacji pieszej i parkingi. • Braki infrastrukturalne (kanalizacja, gazyfikacja). • Trudności ekonomiczne części mieszkańców i znaczna liczba osób pobierających świadczenia społeczne. • Niska przedsiębiorczość lokalna. • Brak kompleksowych rozwiązań w zakresie komunikacji pieszej (niedostatecznie rozwinięta sieć chodników).
Szanse	Zagrożenia
• Rozwój turystyki w oparciu o lokalne zasoby. • Rozwój przedsiębiorczości. • Wzrost zamożności mieszkańców. • Poprawa warunków do rozwoju kultury, sportu i rekreacji.	• Spadek aktywności i zanik więzi społecznych. • Pogorszenie możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez dorosłych. • Pogłębiająca się zapaść edukacyjna dzieci i młodzieży, wzrost zachorowań i wad postawy.

• Tworzenie warunków do prowadzenia działalności rozrywkowej. • Aktywizacja zawodowa i społeczna oraz dostosowanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców do wymogów rynku pracy. • Wzrost aktywności sportowej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. • Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla najmłodszych. • Poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez budowę chodników. • Rozwój i tworzenie organizacji pozarządowych. • Rozwój rolnictwa. • Poprawa warunków życia ludności poprzez inwestycje w podstawową infrastrukturę.	• Ubożenie i wzrost liczby ludności pobierającej świadczenia socjalne. • Utrzymująca się bezradność życiowa. • Niewykorzystanie szansy, jaką dają fundusze strukturalne UE. • Degradacja wartości przyrodniczych w wyniku niewłaściwej gospodarki turystycznej i rolniczej. • Zanik wartości stanowiących o dziedzictwie kulturowym Gładysz.

6. Wizja rozwoju miejscowości

Co ma ją wyróżniać?	Kultywowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego, estetyka zabudowy z zachowaniem tradycyjnego układu zabudowy, aktywni mieszkańcy nie mający problemów ze znalezieniem swojego miejsca na rynku pracy, dobrze wyposażone obiekty służące działalności sportowej, kulturalnej, rekreacji i czynnemu wypoczynkowi.
Jakie ma pełnić funkcje?	Mieszkalną, rolniczą, turystyczną, sportowo – rekreacyjną.
Kim mają być mieszkańcy?	Wykształceni, przedsiębiorczy, dbający o zachowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego, identyfikujący się z miejscowością.
Co ma dać utrzymanie?	Małe, średnie przedsiębiorstwa oraz mikroprzedsiębiorstwa (sektor handlu, usług i zrównoważone rolnictwo).
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Sołtys, Rada Sołecka, stowarzyszenia, grupy młodzieżowe, zespoły sportowe.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje, rozmowy, pomoc sąsiedzka, rozwiązywanie problemów na zebraniach wiejskich, współpraca z Gminą.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Czysta, estetyczna, bogata, dostępna, bezpieczna, wyróżniająca się na tle innych miejscowości kultywowaniem tradycji.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Związane z historią, tradycją i kulturą.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetyczne, czyste, funkcjonalne, stanowiące całość architektoniczną, atrakcyjne.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Nienaruszony, ekologiczny, atrakcyjny.
Jakie ma być rolnictwo?	Nowoczesne, nieuciążliwe dla środowiska.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Dostosowane do potrzeb mieszkańców, bezpieczne.
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Możliwość uprawiania sportu na nowoczesnym, wyremontowanym boisku wielofunkcyjnym. W

	ramach świetlicy wiejskiej zajęcia pozalekcyjne z języka angielskiego i obsługi komputera, sprzęt komputerowy i audio - wizualny, dostęp do Internetu, aplikacje multimedialne do nauki, imprezy integracyjno - aktywizujące i inne, sprzęt do ćwiczeń siłowych i inny sprzęt sportowy. Nowoczesny plac zabaw dla dzieci.

7. Zestawienie priorytetów, celów i zadań

Priorytet I. Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej

Cele:

- Zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych mieszkańców.
- Sprzyjanie kultywowaniu dawnych zwyczajów i tradycji.
- Integracja społeczności wiejskiej.
- Wzrost poziomu sprawności fizycznej mieszkańców.
- Podniesienie standardu życia mieszkańców wsi, poprawa atrakcyjności zamieszkania.
- Nieskrępowany dostęp do wiedzy i informacji dla wszystkich mieszkańców.
- Poprawa estetyki i wyglądu wsi.

Zadania:

- 1.1. Budowa świetlicy wiejskiej z remizą OSP.
- 1.2. Oczyszczenie stawu wiejskiego i zagospodarowanie przylegającego terenu na miejsce spotkań i rekreacji społeczności wiejskiej.
- 1.3. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego.
- 1.4. Budowa placu zabaw dla dzieci.

Priorytet II. Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej

Cele:

- Poprawa standardu życia i pracy na wsi.
- Wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.
- Wzrost funkcji mieszkalnej.
- Zwiększenie bezpieczeństwa na drodze, również w odniesieniu do dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 2.1. Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1348 N.
- 2.2. Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 509.

2.3. Budowa parkingu przy świetlicy wiejskiej.

2.4. Uzupelnienie oświetlenia ulicznego.

Priorytet III. Wzrost przedsiębiorczości oraz wyrównywanie szans na rynku pracy

Cele:

- Zwiększenie dochodów mieszkańców.
- Zwiększenie absorpcji wykorzystania funduszy Unii Europejskiej przez mieszkańców wsi.
- Aktywizacja postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zadania:

3.1. Szkolenia z zakresu:

- Zakładania, prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
- Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Priorytet IV. Rolnictwo

Cele:

- Poprawa kultury produkcji rolnej i rozwój rolnictwa ekologicznego.
- Zwiększenie potencjału sektora rolnego.
- Ochrona środowiska naturalnego.
- Dywersyfikacja źródeł dochodów gospodarstw.

Zadania:

4.1. Szkolenia zawodowe dla osób pracujących w rolnictwie.

4.2. Modernizacja gospodarstw rolnych.

4.3. Działalność w ramach grup producentów rolnych.

4.4. Płatności rolnośrodowiskowe.

4.5. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i reorientacja zawodowa.

8. Społeczna analiza zapotrzebowania

Prace związane z przygotowaniem Planu Odnowy Miejscowości zostały oparte o konsultacje społeczne mające na celu poznanie opinii mieszkańców na temat najważniejszych problemów społecznych oraz kierunków odnowy i dalszego rozwoju Gładysz.

Podczas badania ankietowego (próba n=32; 13,79% populacji powyżej 18 roku życia) mieszkańców zapytano o potrzebę realizacji działań związanych z odnową wsi oraz czy działania wypracowane przez mieszkańców, podczas pierwszego zebrania wiejskiego w dniu 8 stycznia 2008 roku, zostały właściwie wskazane.

Następnie mieszkańcy poproszeni zostali o wyznaczenie obszarów problemowych występujących w miejscowości oraz określenie dotkliwości poszczególnych zjawisk (w skali od 1 do 7, gdzie „7” oznacza najbardziej, podczas gdy „1” najmniej dotkliwy problem). Ostatniego elementem badania była ocena priorytetów inwestycyjnych mieszkańców w oparciu o propozycje zgłoszone podczas zebrania wiejskiego.

Na pytanie „Czy w Gładyszach należy realizować działania związane z Odnową Wsi?”:

- tak, odpowiedziało 100% ankietowanych;
- nie, odpowiedziało 0% ankietowanych;
- trudno powiedzieć odpowiedziało 0% ankietowanych.

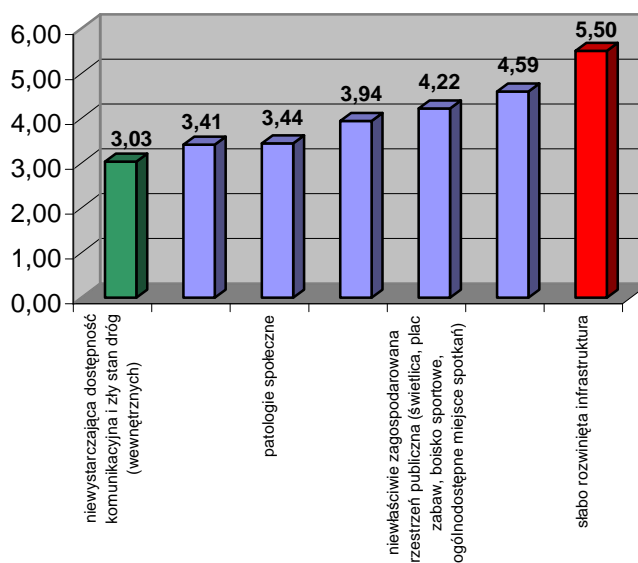
Na pytanie „Czy uważa Pan (i), że działania zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Gładysze zostały właściwie wskazane?”

- zdecydowanie tak, odpowiedziało 84,38% ankietowanych;
- raczej tak, odpowiedziało 15,62% ankietowanych;
- raczej nie, odpowiedziało 0% ankietowanych;
- zdecydowanie nie, odpowiedziało 0% ankietowanych;
- trudno powiedzieć, odpowiedziało 0% ankietowanych.

Mieszkańców poproszono o wskazanie obszarów problemowych występujących w miejscowości wraz z podaniem stopnia dotkliwości poszczególnych zjawisk (w skali od 1 do 7, gdzie 7 oznacza najbardziej, podczas gdy 1 najmniej dotkliwy problem). Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że zdecydowanie największym problemem mieszkańców jest "słabo rozwinięta infrastruktura", a także „bezrobocie”, do najmniej dotkliwych problemów mieszkańcy zaliczyli "niewystarczająca dostępność komunikacyjną i zły stan dróg" oraz „brak form kultywowania tradycji”.

Obszary problemowe występujące na obszarze miejscowości Gładysze

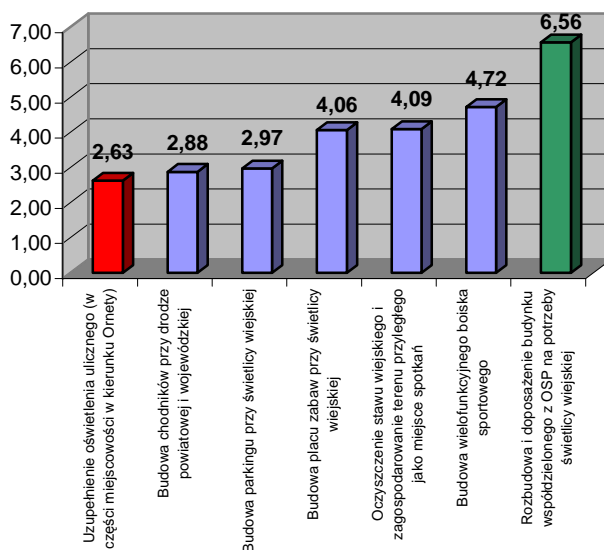

Mieszkańcy w skali od 1 do 7 ocenili istotność planowanych inwestycji dla poprawy jakości zamieszkania. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że największą potrzebą jest budowa świetlicy wiejskiej z remizą OSP (6,56).

Pozostałe inwestycje uzyskały wyraźnie niższe notowania. Powyżej 4 punktów w ocenie mieszkańców otrzymały przedsięwzięcia związane z budową wielofunkcyjnego boiska sportowego (4,72), oczyszczenie stawu wiejskiego i zagospodarowaniem terenu przyległego jako miejsce spotkań (4,09), budową placu zabaw przy świetlicy wiejskiej (4,06).

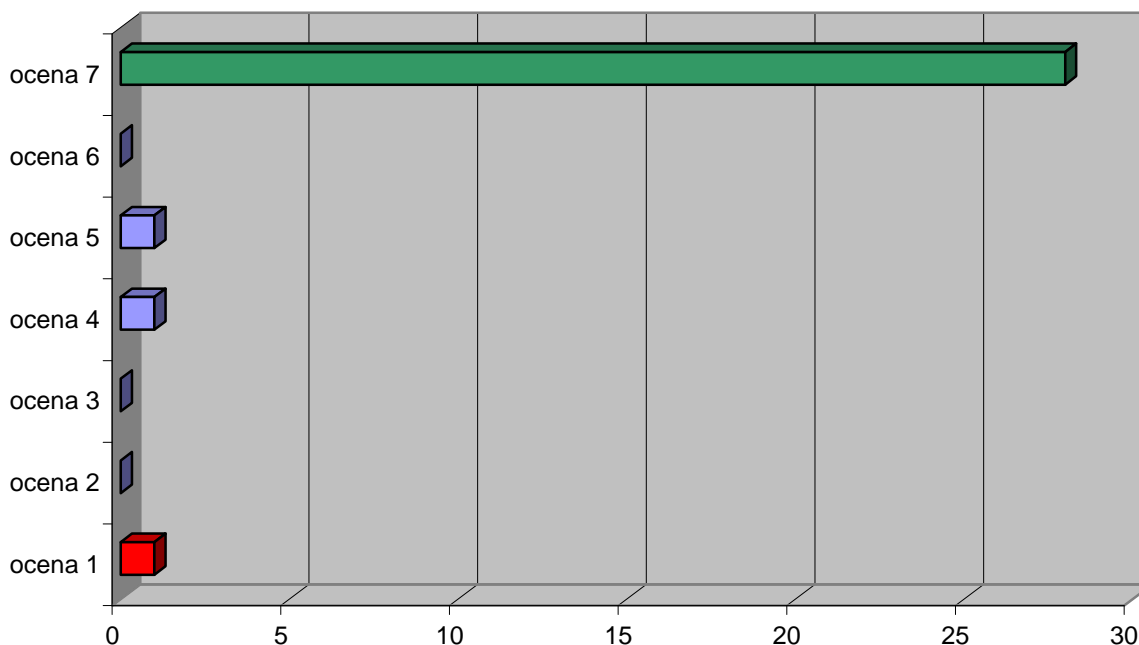
Zdecydowanie najmniejszym poparciem cieszyło się działanie związane z budową parkingu przy świetlicy wiejskiej (2,97), budową chodników przy drodze wojewódzkiej i powiatowej (2,88) oraz uzupełnieniem oświetlenia ulicznego w części miejscowości w kierunku Ornety (2,63).

Investycje wg. priorytetów potrzeb miejscowości Gładysze

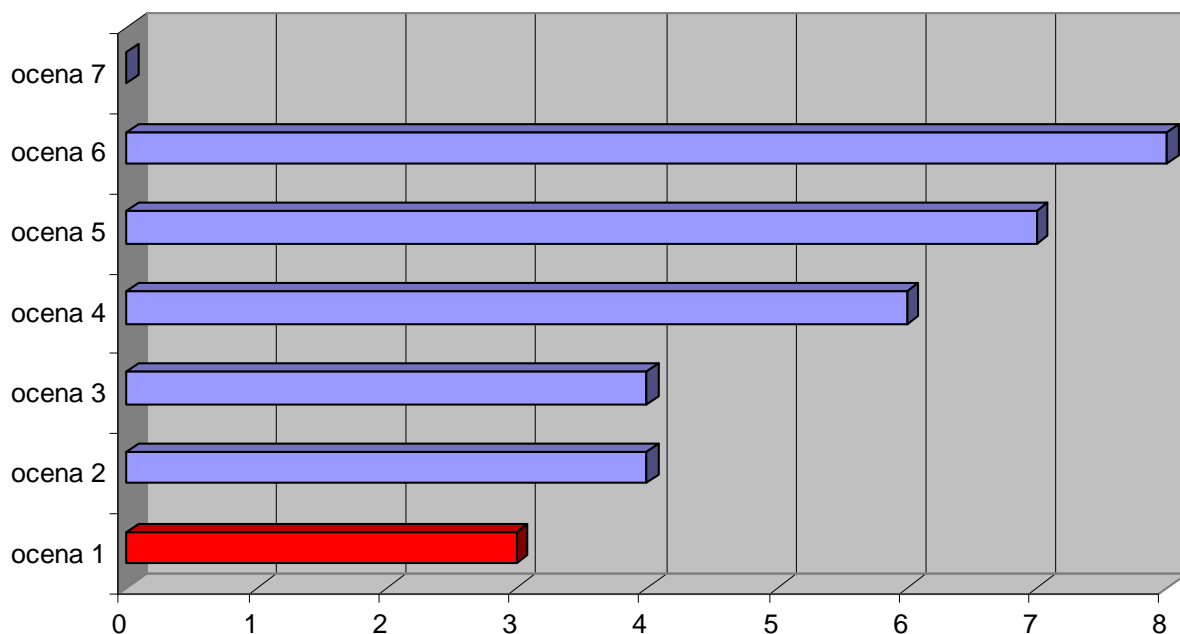

Poniżej przedstawione zostały cząstkowe wyniki badania oceniające zapotrzebowanie na poszczególne działania projektowe. Potwierdzają one uśrednione wyniki pomiarów.

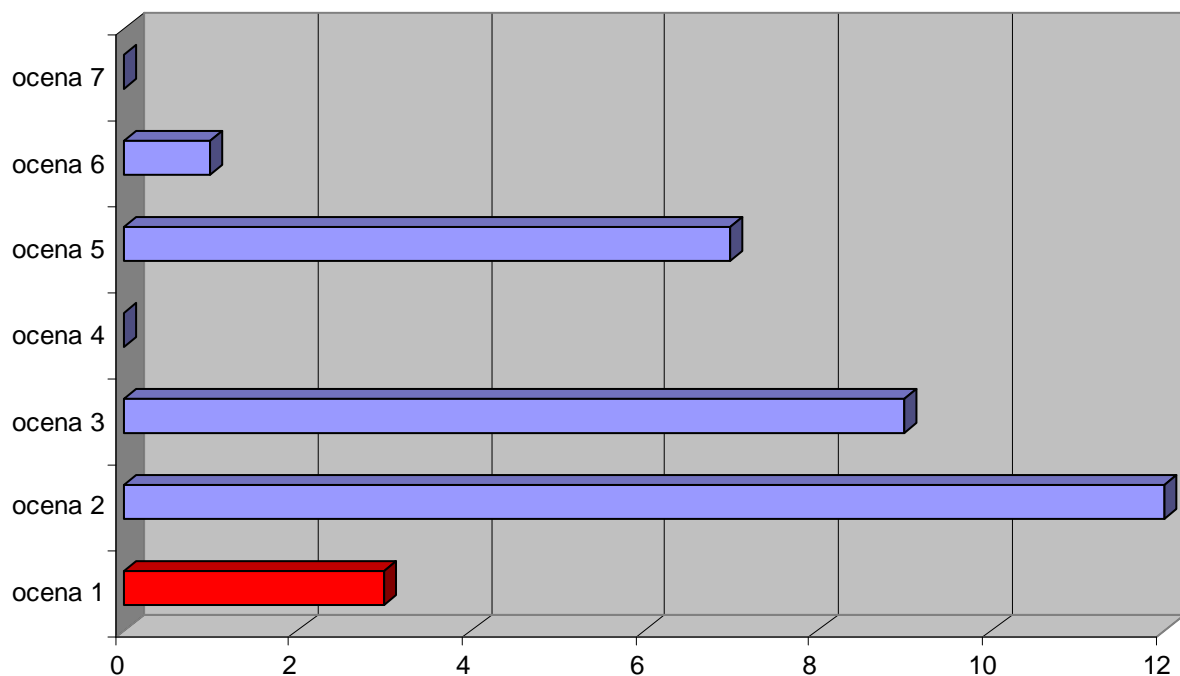
Ocena inwestycji: budowa świetlicy wiejskiej z remizą OSP

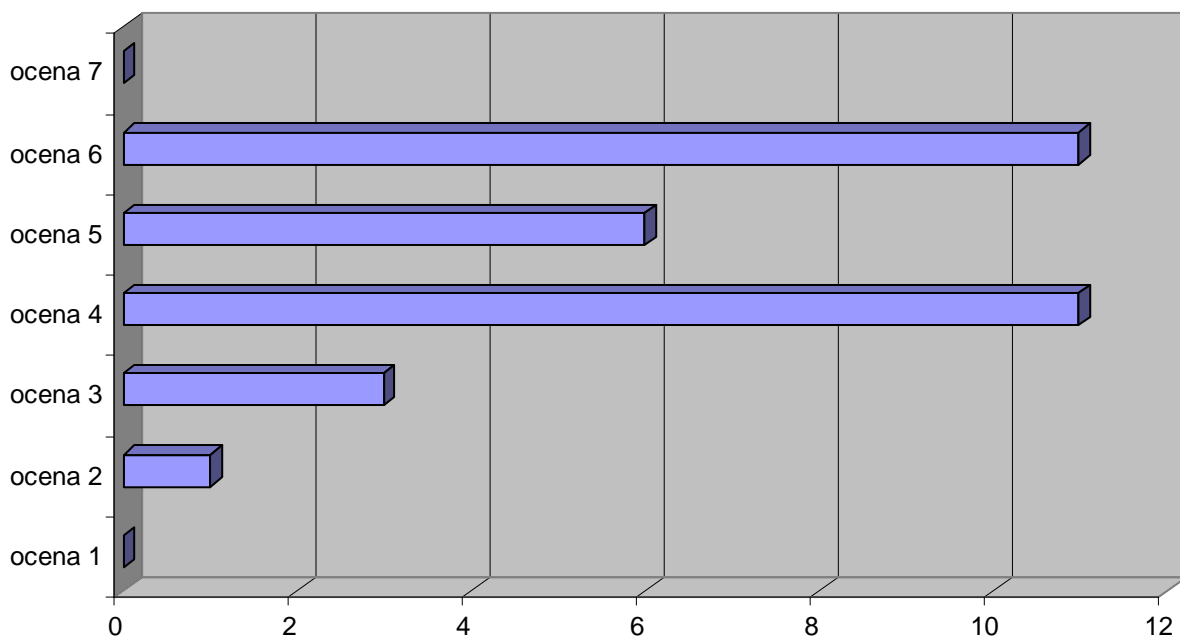
Ocena inwestycji: budowa placu zabaw przy świetlicy wiejskiej

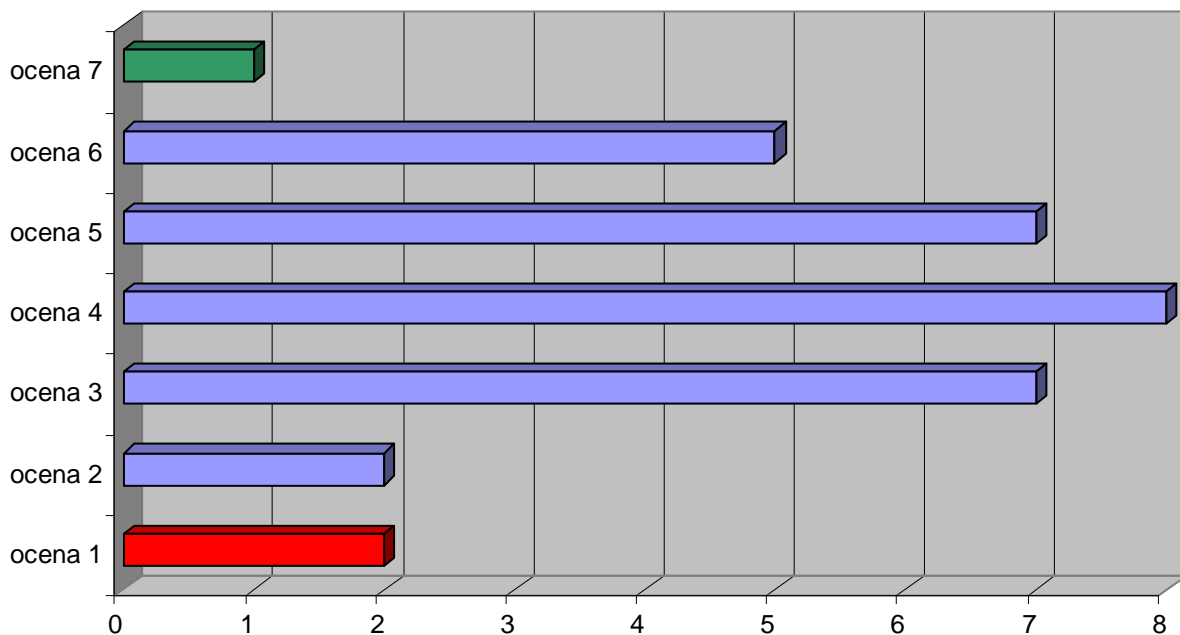
Ocena inwestycji: budowa parkingu przy świetlicy wiejskiej

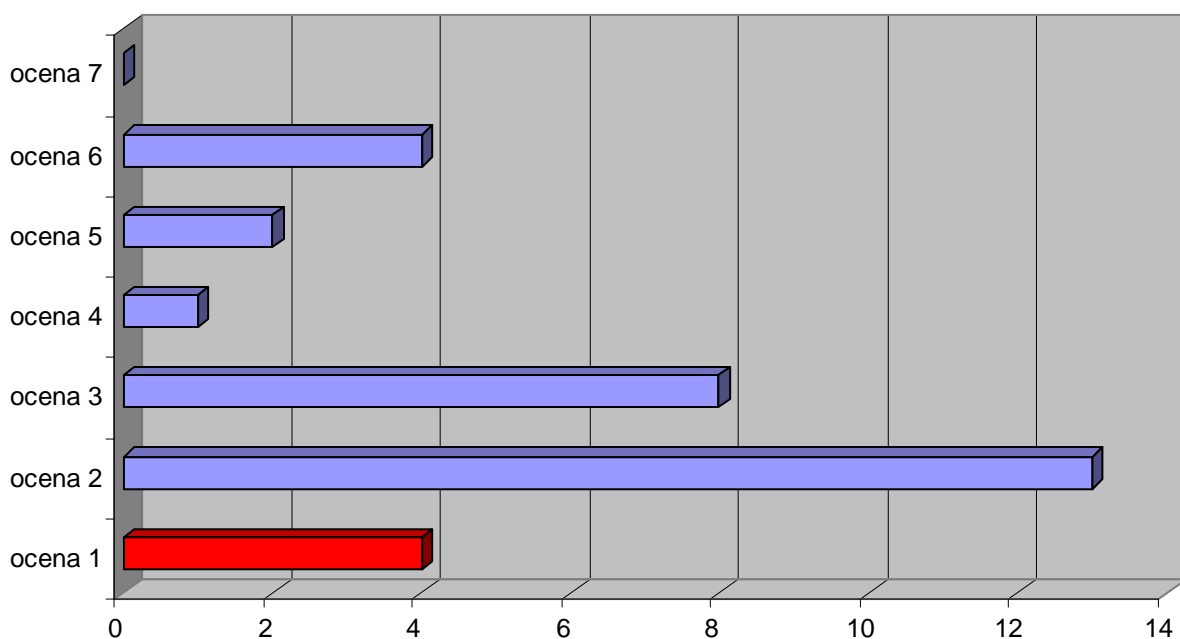
Ocena inwestycji: budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego

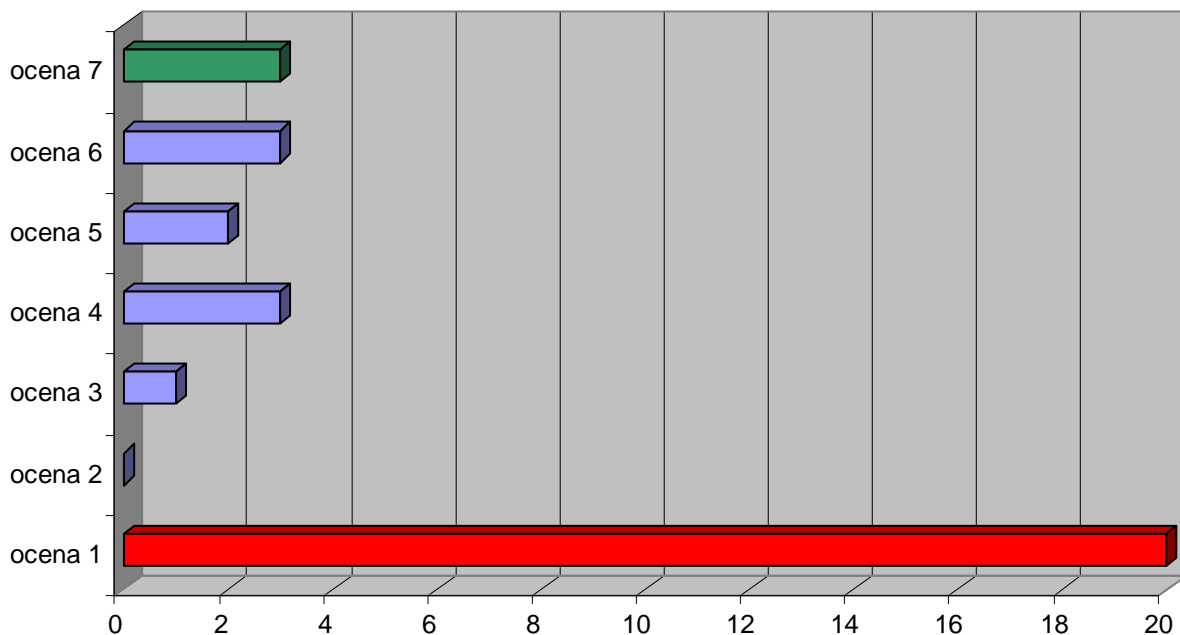
Ocena inwestycji: oczyszczenie stawu wiejskiego i zagospodarowanie terenu przyległego jako miejsce spotkań

Ocena inwestycji: budowa chodników przy drodze powiatowej i wojewódzkiej

Ocena inwestycji: uzupełnienie oświetlenia ulicznego (w części miejscowości w kierunku Ornety)

Wszystkie działania zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Gładysze zostały wskazane przez mieszkańców wsi i stanowią wyraz ich potrzeb. Informacje otrzymane na drodze społecznej analizy zapotrzebowania zostały zestawione z możliwościami inwestycyjnymi gminy (środki finansowe, wymogi prawa, dostępne obiekty i grunty itp.) w celu sporządzenia harmonogramu wdrażania wydzielonych zadań.

9. Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem

Lp.	Rodzaj działania	Przewidywany koszt i termin realizacji							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PRIORYTET I Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej									
1.1.	Budowa świetlicy wiejskiej z remizą OSP.	45 724 zł	85 000 zł	1 126 084 zł					
1.2.	Oczyszczenie stawu wiejskiego i zagospodarowanie przylegającego terenu na miejsce spotkań i rekreacji społeczności wiejskiej.			50 000 zł					
1.3.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego.						60 000 zł		
1.4.	Budowa placu zabaw dla dzieci.						25 000 zł		
PRIORYTET II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej									
2.1.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1348 N.						50 000 zł		
2.2.	Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 509.						40 000 zł		
2.3.	Budowa parkingu przy świetlicy wiejskiej.					50 000 zł			
2.4.	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego.							20 000 zł	
PRIORYTET III Wzrost przedsiębiorczości oraz wyrównywanie szans na rynku pracy									
3.1.	Szkolenia z zakresu zakładania, prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.								
3.2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.								
PRIORYTET IV Rolnictwo									
4.1.	Szkolenia zawodowe dla osób pracujących w rolnictwie.								
4.2.	Modernizacja gospodarstw rolnych.	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3.	Powstawanie grup producentów rolnych.	-	-	-	-	-	-	-	-
4.4.	Płatności rolnośrodowiskowe.	-	-	-	-	-	-	-	-
4.5.	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i reorientacja zawodowa.	-	-	-	-	-	-	-	-

10. Karty zadań ujęte w Planie Odnowy Miejscowości

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej
ZADANIE 1.1	Budowa świetlicy wiejskiej z remizą OSP
Opis stanu istniejącego	Na obszarze miejscowości brakuje infrastruktury umożliwiającej organizowanie się lokalnej społeczności. Pomimo znacznej liczby ludności, we wsi nie funkcjonuje świetlica wiejska, w której mieszkańcy mogliby organizować spotkania, czy podejmować działalność kulturalną i rozrywkową. Budynek OSP w Gładyszach posiada znaczne ograniczenia dla pełnionej roli. Pomieszczenia przeznaczone na potrzeby publiczne stanowią niewielką część obiektu, który jest niedogrзany i w złym stanie technicznym. Niemożność współistnienia określonych funkcji przy zachowaniu pełnego ich wymiaru wymusza realizację alternatywnych opcji. Rozbiórka a następnie budowa i doposażenie nowego budynku świetlicy wiejskiej wraz z remizą OSP umożliwi organizację mieszkańców w obiekcie o funkcjach: kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej. Projektowany budynek przeznaczony będzie do organizacji imprez typu: występy artystyczne, wesela, dożynki itp. oraz do prowadzenia działalności kulturalno – oświatowej, w tym zajęć świetlicowych dla dzieci i młodzieży. Wydzielona część budynku przeznaczona jest na działalność ochotniczej straży pożarnej. Na program użytkowy obiektu przeznaczonego do realizacji w I fazie składają się następujące elementy: - sala imprez z zapleczem socjalnym oraz pomieszczeniem kuchni przeznaczonym do dystrybucji potraw dostarczanych z zewnątrz oraz do prowadzenia przez Koło Gospodyń Wiejskich kursów gotowania i pieczenia, - zaplecze szatniowe, - remiza OSP z garażem i zapleczem socjalnym dla uczestników akcji gaśniczych, - kotłownia na paliwo stałe z magazynem opału i żużłownią, - zbiornik bezodpływowy na nieczystości płynne, - przyłącza wodociągowe i sanitarne. Wyposażenie obiektu w części, w której znajdować się będzie świetlica wiejska zakłada zakup na potrzeby obiektu:

	- kuchenki, - lodówki, - zlewozmywaka, - krzesel (20 szt.), - stoły (5 szt.).
Prace planowane w ramach projektu	1. Wyburzenie istniejącego obiektu świetlicy wiejskiej. 2. Budowa obiektu świetlicy wiejskiej z remizą OSP o powierzchni ogólnej 327,83 m² i powierzchni użytkowej 263,27 m², w skład której wejdą: - Wiatrołap, - 2 x Szatnia, - sala imprez, - zmywalnia, - kuchnia, - korytarz, - wiatrołap, - WC mężczyzn, - 2 x WC kobiet, - WC dla osób niepełnosprawnych, - kotłownia, - pomieszczenie gaszenia żużla, - skład opału, - garaż, - WC na potrzeby OSP, - schowek porządkowy, - przedsionek- umywalnia OSP, - szatnia OSP, - zbiornik bezodpływowy, - przyłącza wodociągowe i sanitarne. Łączny koszt dla Zadania 1 i 2: 1243108,00 PLN 3. Zakup wyposażenia na potrzeby świetlicy wiejskiej: - kuchnia wraz z okapem: 1600,00 PLN, - lodówka: 2000,00 PLN, - zlewozmywak: 1100,00 PLN, - stoły (5 x 600,00 PLN): 3000,00 PLN, - krzesła (20 x 300,00 PLN): 6000,00 PLN

Harmonogram realizacji	IV kwartał 2009 r. – IV kwartał 2010 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 1243108,00 PLN Wyposażenie świetlicy 13700,00 PLN Źródła pozyskania; Inwestycja: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 500000,00 PLN Budżet JST – 743108,00 PLN Wyposażenie: Budżet JST – 13700,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej
ZADANIE 1.2	Oczyszczenie stawu wiejskiego i zagospodarowanie przylegającego terenu jako miejsca spotkań i rekreacji społeczności wiejskiej.
Opis stanu istniejącego	W niewielkiej odległości od budynku świetlicy wiejskiej znajduje się staw wiejski. Do niedawna obszar przylegający do stawu wykorzystywany był jako zwyczajowe miejsce spotkań i rekreacji. Teren przylegający do zbiornika wodnego zarasta roślinność ruderalna, a staw jest w znacznej mierze zanieczyszczony. Odtworzenie dawnej funkcji miejsca spotkań i rekreacji wymaga oczyszczenia stawu, a także stworzenia niezbędnej infrastruktury rekreacyjnej (wiaty, stołów, ław). Zagospodarowanie stawu i organizacja miejsca spotkań i rekreacji przyczyni się do poprawy estetyki wsi.
Prace planowane w ramach projektu	➤ oczyszczenie stawu wiejskiego, ➤ oczyszczenie i wyrównanie terenu, ➤ organizacja trawnika, ➤ zakup ławek, ➤ zakup stołów, ➤ budowa wiaty o wymiarach
Harmonogram realizacji	IV kwartał 2010 r.

Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 50000,00 PLN Źródła pozyskania: Budżet JST – 50000,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej
ZADANIE 1.3	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego.
Opis stanu istniejącego	Ważną rolę w aktywizacji mieszkańców miejscowości stanowi infrastruktura sportowa. We wsi znajdują się dwa boiska. Jedno z nich przeznaczone jest do piłki nożnej, drugie do siatkówki. Obiekty te posiadają nawierzchnie gruntową uniemożliwiającą bezpieczne uprawianie sportu oraz znacznie ograniczającą wykorzystanie obiektu w niesprzyjających warunkach atmosferycznych. Nierówności podłoża oraz postępujący proces zarastania roślinnością ruderalną boiska do piłki nożnej, stwarzają znaczne zagrożenie urazami (obtarcia, stłuczenia, złamania). Umocowanie oraz budowa konstrukcji bramek nie spełnia norm bezpieczeństwa. Brakuje ławek oraz ogrodzenia. Należy zmodernizować boisko do piłki nożnej w celu podwyższenia bezpieczeństwa, standardu oraz zakresu wykorzystania do większej ilości dyscyplin sportowych. Optymalnym rozwiązaniem jest stworzenie na bazie obecnego boiska do piłki nożnej boiska wielofunkcyjnego, z którego mogliby korzystać wszyscy mieszkańcy miejscowości.
Prace planowane w ramach projektu	Zakres prac: ➤ wyrównanie i przygotowanie terenu ➤ renowacja murawy ➤ zakup i montaż bramek ➤ zakup 2 szt. słupów i siatki ➤ zakup i montaż siatki ogrodzeniowej wokół obiektu ➤ zakup i montaż ławek ➤ zakup piłek ➤ zakup i instalacja słupów oświetleniowych ➤ budowa szatni o powierzchni

	➤ budowa zadaszanej wiaty dla zawodników o powierzchni ➤ budowa toalet – 2 szt
Harmonogram realizacji	II kwartał – III kwartał 2013 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 60000,00 PLN Źródła pozyskania: Budżet JST – 60000,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET I	Modernizacja i rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej
ZADANIE 1.4	Budowa placu zabaw dla dzieci.
Opis stanu istniejącego	Atrakcyjność kompleksu kulturalno – rekreacyjno – rozrywkowego (świetlica, miejsce spotkań i rekreacji) dla najmłodszych mieszkańców wsi, poprawi umieszczenie przy świetlicy wiejskiej w pełni wyposażonego placu zabaw dla dzieci. Obecnie na terenie miejscowości nie ma żadnego placu zabaw dla najmłodszych. Nie funkcjonuje tu również przedszkole. Dzieci pozbawione są możliwości korzystania ze sprzętu i infrastruktury rekreacyjnej dostosowanej do ich potrzeb. Utworzenie placu zabaw stworzy bardziej dogodne warunki do rozwoju prosportowych nawyków, wpłynie pozytywnie na integrację środowiska lokalnego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby dzieci z wadami postaw. Urządzenia i rozwiązania techniczne zastosowane podczas budowy placu będą nowoczesne i bezpieczne. Potwierdzeniem tego będą odpowiednie certyfikaty, których wymóg okazania zostanie przedstawiony producentowi urządzeń.
Prace planowane w ramach projektu	Zakres prac: 1. Wyrównanie terenu, 2. Zasianie trawy 3. Zakup i montaż elementów wyposażenia placu: ➤ piaskownica ➤ zjeżdżalnia ➤ huśtawki ➤ równoważnia 4. Ogrodzenie placu zabaw 5. Zakup i montaż elementów dodatkowych:

	➤ ławeczki drewniane ➤ kosze na śmieci
Harmonogram realizacji	III kwartał 2013 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 25000,00 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 18750,00 PLN Budżet JST – 6250,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
ZADANIE 2.1	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1348 N.
Opis stanu istniejącego	Gładysze przecina droga powiatowa nr 1348 N, charakteryzująca się umiarkowanym natężeniem ruchu kołowego. Po obu stronach drogi (na odcinku od centrum wsi) znajdują się liczne zabudowania mieszkalne. Dzieci podążające w kierunku przystanku autobusowego narażone są na niebezpieczeństwo potrącenia przez przejeżdżające pojazdy. Pilnym zadaniem dla poprawy stanu bezpieczeństwa mieszkańców wsi jest uzupełnienie ciągu komunikacji pieszej w kierunku centrum miejscowości.
Prace planowane w ramach projektu	➤ wyrównanie i utwardzenie terenu pod nowy ciąg pieszy ➤ zakup i ułożenie kostki brukowej
Harmonogram realizacji	II kwartał 2013 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 50000,00 PLN Źródła pozyskania: Budżet JST – 50000,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
ZADANIE 2.2	Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 509.
Opis stanu istniejącego	Gładysze przecina droga wojewódzka nr 509 Elbląg - Młynary - Orneta. Ciąg komunikacyjny charakteryzuje się znacznym natężeniem ruchu kołowego.

	Pojazdy mechaniczne przejeżdżające przez miejscowość, ze względu na rzędy domostw przylegających do drogi, dysponują ograniczoną widocznością. Dzieci podążające w kierunku przystanku autobusowego narażone są na niebezpieczeństwo potrącenia przez przejeżdżające pojazdy. W Gładyszach wzdłuż drogi wojewódzkiej zbudowano chodnik, jednak nie ma on wymaganej względami bezpieczeństwa długości. Pilnym zadaniem dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców wsi jest uzupełnienie ciągu komunikacji pieszej na brakującym odcinku.
Prace planowane w ramach projektu	➤ wyrównanie i utwardzenie terenu pod nowy ciąg pieszy ➤ zakup i ułożenie kostki brukowej
Harmonogram realizacji	III kwartał 2013 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 40000,00 PLN Źródła pozyskania: Budżet JST – 50000,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.
PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
ZADANIE 2.3	Budowa parkingu przy świetlicy wiejskiej.
Opis stanu istniejącego	W miejscowości brakuje wystarczającej liczby miejsc parkingowych. Problem ten nasili się po przeprowadzeniu inwestycji rozbudowy świetlicy wiejskiej. Ze względu na usytuowanie obiektu świetlicy i brak miejsc parkingowych w najbliższym otoczeniu, zasadna wydaje się budowa parkingu bezpośrednio przy budynku. Parking ułatwiłby korzystanie z obiektu świetlicy, placu zabaw oraz znajdującego się w niewielkiej odległości miejsca spotkań, zarówno mieszkańcom, jak i przyjezdnym spoza miejscowości. Organizacja miejsc parkingowych przyległych do kompleksu stanowiłaby istotne udogodnienie podczas organizacji spotkań, imprez, czy rozgrywek sportowych.
Prace planowane w ramach projektu	➤ utwardzenie terenu o obszarze ➤ budowa parkingu o nawierzchni asfaltowej
Harmonogram realizacji	II kwartał 2012 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej	Kwota końcowa inwestycji 50000,00 PLN Źródła pozyskania:

pozyskania	Budżet JST – 50000,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET II	Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
ZADANIE 2.4	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego
Opis stanu istniejącego	W południowo – wschodniej części miejscowości, charakteryzującej się zwartą zabudową, przy drodze wojewódzkiej nr 509 (w kierunku na Ornetę) wymagane jest punktowe uzupełnienie oświetlenia ulicznego. Inwestycja przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania.
Prace planowane w ramach projektu	➤ wytyczenie punktów i przygotowanie terenu, ➤ zakup i montaż latarni
Harmonogram realizacji	II kwartał 2014 r.
Kwota końcowa i wskazanie źródła jej pozyskania	Kwota końcowa inwestycji 20000,00 PLN Źródła pozyskania: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – 15000,00 PLN Budżet JST – 5000,00 PLN
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz; ➤ przyjezdni z okolicznych miejscowości; ➤ turyści.

PRIORYTET III	Wzrost przedsiębiorczości oraz wyrównywanie szans na rynku pracy
ZADANIE 3.1	Szkolenia z zakresu zakładania, prowadzenia i finansowania działalności gospodarczej
Opis stanu istniejącego	W Gładyszach znajdują się 4 obiekty usługowe i 2 handlowe. Z całą pewnością rozwój przedsiębiorczości na obszarze miejscowości przyczyniłby się do aktywizacji społeczności oraz uzyskania dodatkowego źródła dochodu na rzecz gospodarstw domowych. Poprzez system szkoleń ukierunkowanych na wzrost przedsiębiorczości należy zachęcać mieszkańców do tworzenia podmiotów gospodarczych.
Prace planowane w ramach projektu	Szkolenia realizowane w świetlicy wiejskiej w Gładyszach z zakresu: ➤ zakładania i form prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich; ➤ finansowania działalności gospodarczej ze środków publicznych, w

	tym Unii Europejskiej.
Beneficjenci ostateczni	➤ mieszkańcy Gładysz

PRIORYTET IV	Wzrost przedsiębiorczości oraz wyrównywanie szans na rynku pracy
ZADANIE 3.2	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
Opis stanu istniejącego	Część młodszych mieszkańców miejscowości ma złe wyniki w nauce. Na niekorzystną sytuację wpływ ma brak pomocy dydaktycznych, a w szczególności dostępu do Internetu poza godzinami zajęć lekcyjnych. Należy zapewnić dzieciom i młodzieży możliwość rozwoju zainteresowań, wyrównywania braków edukacyjnych oraz dodatkowy dostęp do wiedzy i informacji w ramach oferty pozaszkolnej. Odpowiednio dobrany cykl zajęć w ramach oferty świetlicy wiejskiej umożliwi dzieciom i młodzieży rozwój indywidualnych zainteresowań oraz wyposaży w wiedzę i umiejętności kluczowe (takie jak znajomość języków obcych, podstawy informatyki) niezbędne w pracy i rozwoju zawodowym.
Prace planowane w ramach projektu	Cykl zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży organizowanych w świetlicy wiejskiej: ➤ język angielski (lub niemiecki); ➤ obsługa komputera; ➤ koła zainteresowań.
Beneficjenci ostateczni	➤ dzieci i młodzież z Gładysz

PRIORYTET V	Rolnictwo
ZADANIE 5.1	Szkolenia zawodowe dla osób pracujących w rolnictwie
Opis stanu istniejącego	W celu podniesienia jakości produkcji, rolnicy z Gładysz powinni nieustannie wzbogacać wiedzę na temat kierunków rozwoju gospodarstw rolnych i możliwości pozyskania na te działania środków, zarówno krajowych, jak i pochodzących z Unii Europejskiej.
Prace planowane w ramach projektu	Szkolenia dla osób zatrudnionych w rolnictwie, prowadzone w świetlicy wiejskiej w Gładyszach nt.: ➤ organizacji i funkcjonowania grup producentów rolnych, ➤ aktualnych regulacji prawnych dla sektora rolnego, ➤ dopłat do paliwa rolniczego, ➤ rent strukturalnych,

	➤ ochrony roślin, ➤ zalesiania gruntów rolnych, ➤ udzielania pożyczek na tworzenie stanowisk pracy, ➤ nowych technologii w produkcji roślinnej na potrzeby przemysłowe, ➤ wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ➤ ubezpieczeń w rolnictwie, ➤ praktycznego szkolenia z wykorzystania komputera i programów komputerowych w gospodarstwie rolnym, rachunkowości rolnej, kalkulacji rolniczych, ➤ zasad opodatkowania w rolnictwie, ➤ rolnictwa ekologicznego, ➤ zasad finansowania działalności rolniczej z funduszy unijnych.
Beneficjenci ostateczni	➤ rolnicy w gminy Wilczęta, w szczególności z miejscowości Gładysze

PRIORYTET V	Rolnictwo
ZADANIE 5.2	Modernizacja gospodarstw rolnych
Opis stanu istniejącego	Infrastruktura techniczna gospodarstw rolnych w Gładyszach wymaga modernizacji, by móc dostosować produkcję do wymogów dotyczących ochrony środowiska naturalnego, standardów sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz warunków utrzymania zwierząt.
Prace planowane w ramach projektu	Modernizacja gospodarstw rolnych: 1. budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją obiektów służących do produkcji rolnej oraz przechowywania, przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wraz z zakupem infrastruktury, 2. zakup i instalacja maszyn, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, upraw, suszenia, magazynowania oraz przygotowania do sprzedaży, spełniających normy i standardy UE. 3. zakup gruntów rolnych i nieruchomości, 4. zakładanie i modernizacja sadów i plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin ekologicznych, łącznie z ogrodzeniem i wyposażeniem w urządzenia techniczne, 5. budowa elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.
Beneficjenci ostateczni	➤ rolnicy z gminy Wilczęta, w szczególności z miejscowości Gładysze

PRIORYTET V	Rolnictwo
ZADANIE 5.3	Grupy producentów rolnych
Opis stanu istniejącego	Istotnym elementem dostosowywania polskiego rolnictwa do wymogów gospodarki rynkowej jest organizacja rynku produktów rolnych i dostosowanie produkcji do wymagań odbiorcy pod względem jakości, ilości i asortymentu, z jednoczesnym stosowaniem zasad ochrony środowiska na wszystkich etapach produkcji, przechowywania i dystrybucji produktów rolnych. Wdrażane mechanizmy pozwalają rolnikom poprawiać ekonomiczną efektywność gospodarowania, a konsumentom zapewniają dobry jakościowo i stosunkowo tani produkt. W Gładyszach nie funkcjonują grupy producentów rolnych w rozumieniu przepisów ustawy z 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych. Rolnicy z Gładysz mają małą wiedzę dotyczącą tej tematyki i możliwości jakie niosą ze sobą grupy producenckie (wspieranie grup w pierwszym okresie ich funkcjonowania, zarówno ze środków marszałka województwa warmińsko-mazurskiego, jak i z funduszy unijnych).
Prace planowane w ramach projektu	- tworzenie grup producentów rolnych.
Beneficjenci ostateczni	➤ rolnicy z gminy Wilczęta, w szczególności rolnicy z Gładysz

PRIORYTET V	Rolnictwo
ZADANIE 5.4	Płatności rolnośrodowiskowe
Opis stanu istniejącego	W Gładyszach promocja produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska wykraczającej poza zwykłą dobrą praktykę jest niewystarczająca. Uwzględniając zagrożenia jakie niesie ze sobą intensyfikacja rolnictwa oraz wartość przyrodniczą obszaru należy włączyć jak najwięcej producentów rolnych do programów rolnośrodowiskowych.

Prace planowane w ramach projektu	Wprowadzenie w miejscowości Gładysze pakietów rolnośrodowiskowych: ➤ rolnictwo zrównoważone, ➤ rolnictwo ekologiczne, ➤ ekstensywne trwałe użytki zielone, ➤ ochrona cennych siedlisk przyrodniczych, ➤ zachowanie lokalnych odmian roślin uprawnych, ➤ ochrona lokalnych ras zwierząt gospodarskich, ➤ ochrona gleb i wód, ➤ strefy buforowe.
Beneficjenci ostateczni	➤ rolnicy z Gładysz

PRIORYTET V	Rolnictwo
ZADANIE 5.5	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i reorientacja zawodowa
Opis stanu istniejącego	Mechanizmy rynkowe wymuszają zmiany strukturalne sektora rolnego w kierunku koncentracji produkcji w grupie o największym potencjale ekonomicznym. W przypadku gospodarstw niskotowarowych postępować będzie proces dywersyfikacji źródeł dochodu w kierunkach nierolniczych.
Prace planowane w ramach projektu	Szkolenia organizowane w ramach świetlicy wiejskiej: 1. szkolenia z zakresu tworzenia firm i prowadzenia działalności gospodarczej oraz zasad korzystania ze wsparcia UE 2. wsparcie inwestycji związanych z rozpoczęciem lub rozwojem działalności pozarolniczej przez rolników i członków ich rodzin, w dziedzinie: ➤ usług dla rolnictwa lub leśnictwa, ➤ usług dla ludności, ➤ drobnej wytwórczości, ➤ rzemiosła lub rękodzieła, ➤ usług budowlanych oraz robót instalacyjnych, ➤ turystyki wiejskiej oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, ➤ działalności transportowej.

	Należy dostosowywać kwalifikacje zawodowe tych osób odchodzących z rolnictwa w kierunku potrzeb rynku pracy. Szczególną rolę w tym procesie odgrywają szkolenia i doradztwo zawodowe finansowane ze środków publicznych, w tym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
Beneficjenci ostateczni	➤ rolnicy z Gładysz

11. Sposób monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitoring stopnia wykonania zadań przewidzianych w Planie Odnowy Miejscowości będzie realizowany przez Radę Sołecką Miejscowości Gładysze, Sołtysa oraz Gminę Wilczęta poprzez:

- analizę budżetu Gminy i stopnia wykonania poszczególnych zadań,
- sprawozdania z wykonania budżetu,
- dokumentację z odbioru robót inwestycyjnych.

Informacje o podejmowanych działaniach będą publikowane za pośrednictwem:

- tablicy informacyjnej we wsi Gładysze,
- lokalne media.

Komunikacja i wymiana opinii na temat postępów realizacji zadań oraz planowanych przedsięwzięć będzie się odbywała podczas spotkań wiejskich. Każdy pełnoletni mieszkaniec miejscowości Gładysze będzie uprawniony do monitorowania zakresu oraz stopnia wdrażania planu.

Kontakt pomiędzy wsią, a władzami Gminy będzie zachowany poprzez Sołtysa oraz aktywnych mieszkańców miejscowości.

Plan Rozwoju Miejscowości Gładysze powstał przy współudziale mieszkańców miejscowości Gładysze, Rady Sołeckiej oraz Gminy Wilczęta.

Wypracowane priorytety i zadania są wynikiem konsultacji społecznych i stanowią dobro wspólne, którego realizacja leży w interesie stron.

Wykaz rycin i tabel

Ryc. 1 - Miejscowości dawnego powiatu pasłęckiego – nazewnictwo w j. niemieckim. źródło: www.ostpreussen.net, str. 6;

Ryc. 2 - Christoph zu Dohna. Źródło: www.ostpreussen.net, str. 6;

Ryc. 3 - Carl Florus zu Dohna. Obraz z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, str. 7;

Ryc. 4 - Pałac w Gładyszach. Fotografia z początku XIX wieku, str. 8;

Ryc. 5 - Pałac w Gładyszach. Rycina z roku 1830, str. 9;

Ryc. 6 - Pałac w Gładyszach, widok od strony ogrodu. Fotografia z roku 1830, str. 9;

Ryc. 7 - Pałac w Gładyszach. Fotografia z roku 1985 (rok przed pożarem), str. 10;

Ryc. 8 – Kaplica ewangelicka rodu zu Dohna w Gładyszach. Foto: Krystyna Siemkiw – Dzieje Parafii P.W. Przemienienia Pańskiego w Wilczętach. Praca licencjacka KUL Warszawa 2001 rok, str. 12;

Ryc. 9 – Gładysze - cmentarz rodowy zu Dohna-Schlodien. Obelisk znajdujący się obok kaplicy rodowej, na którym umieszczony jest napis; „Tu spoczywa w Bogu rodzina Burgrabiów i hrabiów zu Dohna-Schlodien.” Foto: Krystyna Siemkiw – Dzieje Parafii P.W. Przemienienia Pańskiego w Wilczętach. Praca licencjacka KUL Warszawa 2001 rok, str. 12;

Ryc. 10 – Koło Gospodyń Wiejskich w Gładyszach. Fotografia z lat 60 – tych XX wieku, str. 18;

Ryc. 11 – Wieniec dożynkowy wykonany przez Koło Gospodyń Wiejskich w Gładyszach, str. 19;

Ryc. 12 – Przydrożny krzyż w Gładyszach, str. 19;

Ryc. 13 – Boisko do piłki nożnej, str. 20;

Ryc. 14 – Boisko do siatkówki, str. 20;

Ryc. 15 - Budynek w Gładyszach. Frontowa część udostępniona mieszkańcom jako świetlica. Obiekt jest ciasny, niedograny i w złym stanie technicznym, str. 21;

Ryc. 16 – OSP Gładysze. Lata 60-te XX wieku, str. 23;

Tabela 1. Obiekty zabytkowe na obszarze miejscowości wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Warmińsko – Mazurskiego, str. 12;

Tabela 2. Zabytki archeologiczne na obszarze miejscowości, str. 12;

Tabela 3. Liczba ludności w miejscowości Gładysze na przestrzeni ostatnich 5-ciu lat, str. 16;

Tabela 4. Struktura wiekowa ludności według grup ekonomicznych (dane na dzień 31.12.2007 roku), str. 17;

Tabela 5. Pomniki przyrody na obszarze miejscowości Gładysze, str. 28.

Wykresy:

- Obszary problemowe występujące na obszarze miejscowości Gładysze, str. 41;

- Inwestycje wg. priorytetów potrzeb miejscowości Gładysze, str. 42;

- Oceny inwestycji zawartych w planie, str. 42 - 45.

Omówienie:

1) Na stronie tytułowej skreślono „Nr 1/2009” i nadpisano „Nr 2/2009”.

2) Na stronie piątej w pkt. 2, w wierszu 11 skreślono „01/2009” i nadpisano „2/2009”. W wierszu 15 skreślono „przyjęcia” i nadpisano „zatwierdzenia”.